

2010 nr 4
Fåglar
i Närke

Fåglar i Närke

Årg 33

2010 Nr 4

Närkes Ornitologiska Förenings medlemstidning.

Redaktör och layout

Ake Lorin

Brantströms gränd 12, 702 28 Örebro, tel. 019-24 49 32,
070-326 90 02. E-post: ake.lorin@telia.com

Redaktionsgrupp

Ann-Margret Elmroth, tel. 019-32 01 83,

070-637 15 95 E-post: elmroth@telia.com

Helny Olsson, tel. 019-29 90 03, 070-576 29 81

E-post: helny@telia.com

Marianne Johansson, tel. 019-36 17 75,

070-656 63 69 E-post: marianne-j@telia.com

Närkes Ornitologiska Förening

En ideell regionalförening av Sveriges Ornitologiska Förening, SOF.

Medlem i Närkes Ornitologiska Förening blir man genom att sätta in årsavgiften på plusgiro 430 33 22-4 eller bankgiro 5747-3357. Årsavgiften är för vuxen 160 kr, för familjemedlem 40 kr (erhåller ej medlemstidning), för ungdomsmedlem (13-20 år) 80 kr och barn (1-12 år) 40 kr. Medlem i NOF erhåller vår medlemstidning som utkommer med fyra nummer per år.

NOF:s styrelse

Ordförande

Börje Karlsson

Vice ordförande och kassör

Hans Waern, Vilebacken 45, 692 36 Kumla,

tel. 019-58 20 18, 070-492 53 51

E-post: hans@ekonoma.se el. hans.waern@telia.com

Sekreterare

Lena Holm

Alnängsgatan 8, 703 62 Örebro,

tel. 019-33 22 18, 0732-601 601

E-post: holm.lena@gmail.com

Övriga ledamöter

Ann-Margret Elmroth, exkursionsansvarig

Rusthållaregatan 14, 702 83 Örebro,

tel. 019-32 01 83, 070-637 15 95

E-post: elmroth@telia.com

Anders Kronhamn, inventeringsansvarig.

Västra Bangatan 3, 703 54 Örebro.

tel. 019-18 90 12, 070- 551 22 12

E-post: anders_kronhamn@hotmail.com

Ronnie Lindqvist, exkursionsansvarig,

Bertil Waldens gata 6,

702 15 Örebro, tel. 019-10 23 33, 070-262 14 17

E-post: lindqvist_ronnie@hotmail.com

Andreas Tranderyd, ungdomsansvarig,

Örebro, tel. 073-717 08 52

E-post: andreas.tranderyd@hotmail.com

Suppleanter

Bengt Jalsborn, försäljningsansvarig

Vallnäs vägen 3, 703 58 Örebro,

Tel. 019-12 70 80, 070-113 47 99.

E-post: b.jalsborn@glocalnet.net

Ulf Jorner, programansvarig

Måbärs vägen 11, 703 75 Örebro,

Tel. 019-31 21 46, 070-661 66 55.

E-post: ulf.jorner@spray.se

Adressändringar sänds till:

Närkes Ornitologiska Förening

c/o Hans Waern, Box 42, 692 21 Kumla.

E-post: hans@ekonoma.se

NOF:s hemsida: www.nofnet.se

Du är välkommen att besöka NOF:s hemsida där du finner information om föreningens verksamhet.

NOF-svarar'n: tel. 019-18 84 19

- frågor till oss om föreningens verksamhet
 - fågelrapporter som ni vill delge oss andra men som ej inrapporterats till rapportsystemet Svalan
- Svararen avlyssnas någon gång per vecka.

Manusstopp

för **Fåglar i Närke 2011 nr1** är
den **15 feb**

Omslag: Duvhök. En akvarell av **Staffan Ullström.**

Vice ordföranden har ordet

Hans Waern

Då har det blivit min tur att skriva på den här sidan och det tyvärr av en sorglig och tragisk anledning. Vår ordinarie ordförande Börje Karlsson, insjuknade under sommaren i en hjärntumör. Sjukdomsförloppet blev mycket snabbt och han avled i början på november.

Tänk, vad fort livet kan förändras och ta slut. Det gäller att ta vara på den tid man har. När någon närstående eller vän går bort ger det anledning till att tänka efter hur man själv lever. En minnesartikel står dock på annan plats i tidningen så jag skriver inte mera om Börjes frånfalle.

Det är slutet av november månad och ute ligger snön i ett decimetertjockt lager. En tidig vinter har nått oss, trots att november faktiskt är en höstmånad. Varför vet inte vädret om att det fortfarande bara är höst? Jag tycker att vintern faktiskt kan vänta till mitten av december, fast det blir ju onekligen ljusare ute med den kritvita snön. Det är en tid då alla lite till mans börjar intressera sig för fåglarna, inte bara vi fågelskådare. Det märktes vid ett besök i affären idag. Det gapade tomt där talgbollarna skulle ligga. Det är positivt att många bryr sig om att våra bevingade vänner ska klara av årets tuffaste årstid, vintern. Det märks också när SOF anordnar vinterfågelräkningen i slutet av januari, då många rapporterar in sina fågelobservationer vid fågelborden. SOF har genom detta arrangemang fått många nya medlemmar. Även vi i NOF har vid några tillfällen varit verksamma inom detta evenemang, genom att skolor bjudits in till en tävling om att bevaka vilka arter som dyker upp vid fågelmatningarna på skolgården och på valfritt sätt redovisa resultatet. Som 1:a pris har klassen då fått delta i en guidad ringmärkningstur vid Kvismaren.

Jag färdigställde min egen fågelmatning idag. Det blir alldeles för sent varje år, fast bättre sent än aldrig heter det ju. Min fru tycker all-

tid att jag gör allting i sista minuten. Det tycker säkert FIN-redaktören Åke också, som alltid får vänta in i det sista på Obsat-rapporten. Vad gäller fågelmatningen tog det inte lång tid innan det var fullt med blåmesar, talgoxar, grönfinkar, pilfinkar och de väldigt vackra domherrarna. Visst är det en fröjd att se de rödfärgade hannarna. Blåmesarna far omkring som skottspolar från den ena talgbollen till den andra för att därefter stanna vid fröautomaten. Vilken energi de har! Så plötsligt kan det slå ner en hel stor flock kajor som vill kalasa på det som bjuds. De är väl inte alltid lika populära matgäster som de mindre arterna. Så kommer den större hackspetten och slår sig ner på talgbollen av modell större. Den täcker den med hela sin kropp och hackar frenetiskt och stoppar i sig av godheterna, som finns i bollen. Tre vackra steglitser visar också upp sig, skönt tecknade på huvudet med sin röd-vit-svarta randning. Dessutom kommer några gråsiskor förbi och smakar det fågelbordet bjuder på. Fast dem vill man ju ha många av, så att det kan finnas en chans att hitta en snösiska.

Det är rogivande att sitta vid köksbordet och spana ut genom fönstret och se vilka arter som besöker matningen. Det är väl det som lockar gemene man att mata fåglar, den ro det ger att se dem fara omkring utanför fönstret. Men nu till något annat.

Vi i NOF-styrelsen har under året fått svara på flera remisser angående vindkraftsutbyggnader i landskapet, bland annat den stora vindkraftspark som planeras vid Kronoberget i Lekebergs kommun, ett område som ligger i ett värdefullt naturområde i Kilsbergen. Där är det tänkt att 25 stycken 180-meters vindkraftsverk ska byggas. I närområdet finns ett Natura 2000-område vid namn Ugglehöjden och ett riksintressant område runt Multen. Vi har i vår remiss påtalat det olämpliga att lägga vindkraftsparken på detta område. Våra in-

vändningar är att den föreslagna exploatering-
en skulle förstöra en unik miljö och att de na-
turvärden som skulle förstöras är allt för stora.
Vi påtalade även att effekterna för Kilsbergs-
området unika fågelliv helt nonchalerats. Vi
skickade en kopia av vårt svar till Nerikes
Allehanda som gjorde en artikel av det hela.

Föreningen Rädda Lekeberg hörde av sig och
ville ha vårt fullständiga svar och är ni intres-
serade kan ni läsa det på deras hemsida, www.radda-lekeberg.se. Jaha, detta får bli allt från
vice ordföranden.

Jag vill passa på att önska er alla en riktigt
God Jul och ett Gott Nytt År 2011. ◀

Till minne av Börje Karlsson

Claes-Håkan Gustafson

En stor fågel-
vän, Börje Karlsson, NOF:s ord-
förande sedan
2007, har alltför
tidigt gått bort
efter en kort tids
sjukdom. Börje
blev 68 år.

Vi gjorde årliga
skådarresor tillsammans, ibland på våren men
oftast på hösten och för det mesta till Öland.
Förutom i Närke och på Öland var Börje väl
hemmastadd i fågelmarkerna i Västergöt-
land, Halland och Skåne, som vi då och då
besökte tillsammans.

Börje tyckte om att dela med sig av sin kun-
skap och sina tankar, främst om natur och
kultur. De 40 milen till och från Öland kän-
des aldrig långa. Intuitionen för hur mycket
som var lagom att berätta och hur han skulle
undvika att mottagaren tappade intresset för-
finade han under sina många år som lärare i
företagsekonomi vid Örebro universitet. Ett
bevis på hans förmåga att entusiasmera är de
ungdomar som gjort sina första upptäckter
i fågelmarkerna tillsammans med Börje och
som sedan blivit framstående ornitologer.

Natur och kultur var oskiljaktiga delar av
Börjes liv. Förutom fågelskådningen och ar-
betet i NOF var han skattmästare i Folke
Dahlberg-sällskapet och arbetade myck-

et för att göra denne originelle skildrare
av Vätternområdets natur känd i en vidare
krets. Börje konsumerade mängder av litte-
ratur och var en ivrig samlare, bland annat
av äldre böcker om fåglar. Läsarna av Fåglar
i Närke har under Börjes tid som ordförande
kunnat ta del av en del av den lärdom han
hämtade ur dessa böcker.

Börje var västgöte av födseln och Västergöt-
land förblev hemtrakten för honom. Åren ef-
ter pensioneringen tillbringade han den mes-
ta tiden på sommarstället vid sjön Viken, där
han var en ivrig tomtkryssare och följde års-
tidernas växlingar i fågellivet. Västergöt-
lands äldre historia var ett av Börjes käraste
samtalsämnen. Man fick köra sakta genom
Västergötland med Börje för att hinna få alla
historier om de platser man passerade.

Börje sökte hela upplevelsen av fåglarna i
naturen. Locklåten och vingpenneprojektio-
ner engagerade honom inte särskilt. Han var
heller inte förtjust i att försöka mota upp en
skulkande fågel för att få en observation.
Börje var förvisso en ivrig kryssare men för
honom var fågelskådningen ändå mest igen-
kännandets glädje och njutningen i den tål-
modiga väntan.

Vi är tacksamma för åren med Börje. En kär
vän har gått ur tiden men minnet av honom
består. Tankarna går till hustrun Marianne
och barnen Ingrid och Mattias i sorgens tid.

Foto: Marianne Karlsson

Gott Nytt År 2011

önskar vi på redaktionen

Ann-Margret, Marianne, Helny och Åke
Vi tackar alla er som hjälpt oss med rapporter,
referat, artiklar och bilder.

Tack alla medarbetare!

Styrelsen framför sitt tack till alla medlemmar som under året vänligen ställt upp med planering och arbete i samband med våra arrangemang.

Kallelse till årsmöte 2011

Medlemmar i **Närkes Ornitologiska Förening** kallas till årsmöte torsdagen den 17 februari 2011 kl. 19.00 i Vasakyrkan, Vasagatan 6-8 Örebro.

§1 Val av ordförande för årsmötet.	§11 Fastställande av budget för 2011.
§2 Val av sekreterare för årsmötet.	§12 Fastställande av årsavgift för 2012.
Styrelsen föreslår höjningar till:
för vuxen 200 kronor, för familjemedlem
50 kronor (erhåller ej medlemstidningen),
för ungdom (13-20 år) 50 kronor och för
barn (1-12 år) 50 kronor.
§3 Val av två justeringsmän att justera årsmötesprotokollet.	§13 Ärenden som styrelsen förelägger årsmötet.
§4 Fråga om årsmötet utlysts i behörig ordning (senast fjorton dagar före mötet).	§14 Av medlem skriftligt framställt, motiverat förslag som kommit styrelsen tillhanda före den 15 januari 2011.
§5 Föredragning av styrelsens årsberättelse och redovisning av räkenskaperna.	§15 Övrigt av medlem framställt förslag, som styrelsen tagit ställning till.
§6 Föredragning av revisionsberättelse.	§16 Övriga frågor.
§7 Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen 2010.	Efter årsmötet fortsätter kvällen enligt programmet för inomhusmöten.
§8 Val av ledamöter i styrelsen (ordförande och 3 ordinarie ledamöter för två år och två suppleanter för 1 år).	
§9 Val av två revisorer för 2011 samt två revisorssuppleanter (vardera för ett år).	
§10 Val av valberedning (sammankallande och två ledamöter).	

Välkomna!

Omslagsbild: **Duvhök** *Accipiter gentilis*

Duvhöken är 48-62 cm lång och har en vingbredd av 85-115 cm. De större måtten gäller honan. Hanen är betydligt mindre och kan förväxlas med en stor sparvhökshona. Man skiljer den från sparvhöken genom att vingarna är proportionsvis längre och stjärten kortare. Den gör ett tungt intryck och är med sitt relativt lilla huvud aningen duvlik. Ungfågeln har en brungul rygg och längsstreckad buk. Efter första ruggningen blir den allt gråare på ryggen och tvärstreckad på buken. En äldre hane kan vara blygrå på ryggsidan medan honan går mera i brungrått. Äldre duvhökar har ett tydligt vitt ögonbrynsstreck som kontrasterar mot de mörka örontäckarna och det mörkfärgade huvudet. Flykten är kraftfull och långsam. Duvhöken gör fler vingslag än sparvhöken efter varandra innan den övergår i glidflykt. Vid jakt flyger den tätt över marken men segelflyger också vid god termik utan vingslag och utbredd stjärt och kan göra snabba störtdykningar. Det vanligaste lätet är ett snabbt och rytmiskt kacklande, giack-giack-giack. Duvhöken häckar i större skogsområden högt uppe i en grenklyka, vanligen i ett barrträd. Den överraskar sitt byte, vanligen hönsfåglar, kråkfåglar, trastar och duvor men även harar, ekorrar och smågnagare. Paret har ett livslångt förhållande. Kullen består av 2-5 ägg och ruvas främst av honan. I Sverige häckar 6 000-8 000 par. (Sparvhökspopulationen är 5 ggr större).

Boglundsängen 31 augusti

Olle Liljedahl

Samlingen skedde kl. 18.30 vid Neongatan och guider var Berit Söderberg och Sune Johansson. Eftersom mycket mörka moln och regntunga skyar seglade upp från sydost skedde guidningen från nya tornet. Det mörknade mycket snabbt och det från början rätt hyfsade vädret övergick i regn. Så kvällen avslutades

Smådopping. Foto: Torbjörn Arvidson

NOF behöver dig!

Du som vill vara med och arbeta för Närkes Ornitologiska Förening och som medlem av styrelsen vill påverka och ansvara för beslut, hör av dig till valberedningen!

Sammankallande är Bernt Jerlström tel 019-24 49 51 eller 070-634 39 39. Övriga medlemmar är Albin Lundkvist 076-822 12 15 och Daniel Gustafsson 073-714 16 06

redan före kl. 20.00.

En positiv observation för de åtta deltagarna var en rörhöna som inte hade setts i området på mycket länge. Nu upptäckte Olle Liljedahl

Rörhöna. Foto: Göran Bäckstrand

henne där hon smög i strand- och vasskanterna. Förmodligen hade hon varit där hela tiden. Smådoppingfamiljen med de tre ungarna var på plats i Västra dammen. Även det par som inte fick några ungar simmade där. Fyra stycken svarthakedoppingar fanns på plats och flera stjärtänder. Två gråhäger visade sig i kanten på Västra dammen. Vid Gamla dammen sågs steglitser och gulärlor i flera flockar. Även några sädesärlor flög över tornet.

Augustimörkret föll snabbt, så 18.30-tiden kanske är i senaste laget för att börja en guidning på sensommaren.

Alla var nöjda med kvällen fast regnet började innan vi slutade. ◀

Veteranrally – årets Falsterboresa

Ulf Jorner

På eftermiddagen onsdagen den 8 september startade årets Falsterboresa i NOF:s regi. Deltog gjorde förutom jag tre verkliga veteranskådare: Lars Gotborn (sedan länge bosatt i Uppland) samt Björn och Åke Lorin. Det blev mycket prat om skådning vid Kvismaren i slutet av femtiotalet, om Erik Rosenberg och Knutte Borg och förstås om tidigare Falsterboresor. Kul att få höra historiens vingslag!

Vad gällde vår framtid så hade vi hoppats att genom en något tidigare start än vanligt hinna med litet kvällsskådande vid Getterön. Det var dock alldeles för mörkt när vi kom dit, så vi gjorde oss hemmastadda i VOF:s lokaler. En bonus var att vi träffade en mycket engagerande stationschef och fick en del matnyttiga tips inför morgondagen.

Torsdag – sakta ned längs västkusten

På torsdagsmorgonen började skådandet redan vid frukostbordet. Trutar, grågäss och vitkindade gäss lyfte redan före soluppgången

och drog iväg på födosök. När vi hade utrymt våra rum klockan halv sju fanns det dock kvar fåglar så att det räckte.

Första skådarställe var Bassängen, där vi naturligtvis såg en massa änder och vadare. Det mest fascinerande var utan tvivel ett gäng på ett trettiotal svartsnäppor som än i tät flock, än på linje bedrev en mycket aktiv jakt på fiskyngel vid strandkanten. Det blev också en del rovfågel: en 3K havsörn satt på en sten och såg ointresserad ut och en pilgrimsfalk vilade på marken ett tiotal meter därifrån. Kanske var det samma falk som svept över våra huvuden när vi klev ur huset. En fiskgjuse med fångst i klorna samt brun kärrhök, ormråk, tornfalk och sparvhök gjorde också mer eller mindre korta framträdanden.

Mindre sumphöna hade setts i dammen söder om Bassängen så nästa anhalt var det större av de två gömslen som finns där. Det tog ett tag, men plötsligt dök en adult fågel upp i en öppning i vassen och en stund senare en ungfågel i en annan öppning. Fina obsar på en fågel som man i regel endast hör (men som en av veteranerna förstås hade ringmärkt flera ex. av för femtio år sedan).

Dittills hade vi varit ensamma men precis när

Från stora gömslet syns vasskanten närmast Getterövägen där mindre sumphönan kunde ses. Foto: Åke Lorin

vi skulle gå dök ett antal skådare i vår ålder upp och plötsligt föll en av dem bara ihop och låg orörlig. Framstupa sidoläge. Har han någon puls? Skall vi ringa ambulans? Han andas i alla fall! Mannen ifråga kvicknade snart till och försäkrade alla att han var OK, men några otäcka minuter var det.

När vi hämtat oss var det bilresa till nästa stopp, som egentligen skulle ha varit Galtabäck. Men vår vän från fågelstationen hade tipsat oss om att Lerjan på andra sidan viken var minst lika bra och med hjälp av hans karta var vi snabbt där. Fullt med skådare, som troligen varit där sedan gryningen, för nu var det mest kaffe och umgänge som gällde för dem. Men själva satte vi genast igång med att gå över sandrevlarna framför oss.

Mest såg vi förstås vadare: kärrsnäppor, större strandpipare, storspov, myrspov och en ensam sandlöpares. Det var fortfarande gott om rovfåglar med pilgrimsfalk och stenfalk på marken som höjdpunkter. Det sträckte också en hel del småfågel ut över viken, bl.a. hussvalor, bofinkar, grönsiskor och ett par gulärlor. Det började också stå klart att vi skådade i två klasser: en bestående

av bröderna Lorin med perfekt hörsel och enormt minne för lockläten och övriga som mest sade Var då?

Nästa stopp var Lynga, där Björn i somras hade hittat kornsparvar. Nu var det dock sparvlöst så vi fick trösta oss med några stenskvättor och buskskvättor. Lika fågelfattigt var det vid Glommens hamn, men där åt vi i alla fall första hälften av vår lunch bestående av

kaffe och smörgåsar.

En litet längre etapp tog oss in i Skåne. Redan när vi precis rullat nedför Hallandsåsen såg vi de första av resans glador, sex stycken inom loppet av en minut. Sedan tog vi oss ut till Sandön på sydsidan av Skälderviken. Förutom andra delen av lunchen blev det mest samma slags änder och vadare som tidigare. När en av myrspovarna lyfte visade den dock upp tydliga vingband och fick omklassas till en rödspov, betydligt ovanligare här på Västkusten.

På udden NV om Galtabäcks hamn hade Ortsbefolkningen samlats för att avnjuta småfågelsträcket. Foto: Åke Lorin

*Svartpannad törnskata. Foto genom kikaren:
Åke Lorin*

Vi hade redan på morgonen bestämt oss för att titta in till Barsebäck, där en svartpannad-törnskata setts på onsdagen. Visserligen ingen rapport på torsdagen, men ett försök var det väl värt. Efter en del irrande hittade vi platsen som törnskatan rapporterats från, Barsebäcks mosse. Mosse visade sig vara den lokala be-teckningen på en större damm, och biotopen såg inte alltför lovande ut. Vi fortsatte därför en liten bit på den grusväg vi var inne på, och efter några hundra meter fick vi syn på en kille med tub. Krypörning framåt och Där! En få-gel som flög upp och satte sig i en törnbuske. Det var den! Vi fick en lång stund med den svartpannade på ca 20 meters avstånd.

Ett fint slut på första skådardagen, för sedan for vi rakt ned till Ljungens camping och in-stallerade oss i vår stuga.

Fredag – kust och inland

Det var utlovat dåligt väder på fredagen så vi bestämde oss redan på torsdag kväll för att skjuta upp Nabbenbesöket en dag och istället ta oss kustvägen mot Simrishamn och åka till-baka via Fyledalen. Dagen dock fick en tvek-sam start sedan det efter en halvmil upptäck-tes att en av oss glömt sin handkikare och en annan sin hörapparat. Åter till ruta ett!

Ett antal stopp vid sydkusten och vid hamnar på vägen mot Ystad gav inte så mycket, även om en kustlabb och en kentsk tärna var helt

OK. Vid första fika/lunchstoppet i Smygehuk hade vi tur med en massa småfåglar runt rast-platsen: grå och svart-vit flugsnappare, rödhake och rödstjärt. Samt en massa hussvalor varav ett antal var nyss flygga ungar. Litet sent kan tyckas, och de såg ut att vara långt ifrån redo för en tripp till södra Afrika.

Vägen till Simrishamn gav en del trevlig na-tur och en och annan fågel, men inga rariteter precis. Vårt försök att finna svarthakad busk-skväta vid Mälarhusen misslyckades t.ex., trots att en familj sett där dagen förut (och se-dan även dagen efter). Vi fick trösta oss med en törnskatehona och en ung rödstjærtshanne som hade en fantastisk orange nyans på bröst-et.

I Simrishamns hamn blev det mer fika, den här gången övervakat av en svart rödstjærtshona; hanen såg vi litet senare längre in i hamnen. För övrigt fick vi se en del sträck mot väster, med bl.a. 20 sjöorrar och 25 prutgäss. Inte minst de senare var en fantastisk syn.

Fyledalen bjöd på ett antal röda glador, flera ormvråkar, varav en av Börringetyp, och en tornfalk. Hyfsat med tanke på att vädret inte var det bästa. Största upplevelsen blev dock ett antal dovhjortar som syntes fint mot him-len på andra sidan dalen.

Sista anhalten för dagen blev Silvåkratornet vid Krankesjön. Vår rovfågelslista utökades med en blåkärrhökshona och rallistan med rörhöna samt en mycket ljudlig vattenrall. Ett hundratal skäggdoppingar, några brunänder och skedänder ute på sjön tillsammans med grågäss och skarvar. Men nu hade ljuset bli-vit så dåligt att vi fick ge upp och återvända ”hem” och laga middag.

Lördag – början i moll och finalen i dur

Lördagen var tänkt som den stora sträckskåd-ningsdagen. Det såg också hyfsat ut när vi åkte ut till Nabben klockan sex på morgonen. I väntan på sträcket var det vadare som gällde. Skärfläckor är alltid oerhört vackra och vi fick se sex stycken. Storspov och myrspov fanns också, liksom kärrsnäppor, småsnäppor, sand-löpare och kustsnäppor. Ett par större pipare

blev i det dåliga ljuset föremål för diskussion, men med bättre ljus stod det klart att de inte var ljungpipare utan kustpipare.

Med sträcket var det dock dåligt. Inte ens några större mängder småfågel drog ut mot kontinenten. Dessutom började vädret bli sämre. Sydvästlig vind var väl inte helt fel, men molnen ville inte ge vika så någon termik var inte att räkna med. Det fick bli plan B, inlands-skådning igen. Men först ett besök i Skanörs hamn, som bl.a. gav en tornsvala. Sommarens sista? Nej, vi såg två till nästa morgon.

Inlandet gav inte så mycket. Jo, en massa skådare som genom avsaknaden av lämpliga vindar drivits in i landet. Fullt med danskar, holländare och förstås svenskar. Själva fick vi bl.a. skogsduva och steglits vid Näsbyholm, men när vi stod vid Näsbyholmssjön blev regnet för svårt. Det är aldrig för sent att ge upp, och det var vad vi gjorde. Hem med ett stopp för att gå in i den planterade tallskogen vid kanten av Ljungen. En mycket fin lärkfalksobs samt några svartmesar blev belöningen. Och så en tidig kväll - trodde vi...

Väl i stugan satte vi på tv:n: Sverige-Danmark i fotboll fick väl duga. Själv slog jag på datorn för att bokföra dagens få fynd. För säkerhets skull kollade jag Svalan: ingenting där heller. Club 300... Rödhuvad dykand! Ängsnäset lagunen!! Bara några kilometer härifrån!!!

Ingen av oss fyra är väl någon extrem dragare, men ett Sverige kryss på gångavstånd gick ju inte att motstå. Återpåklädning i blixtfart och iväg! Under vandringen ut läste vi in oss på anden ifråga och kom på att vi haft så bråttom att vi inte ens kollat kön på datorn. Tja, det fick väl ge sig.

Väl nere i kanten av lagunen träffade vi två andra skådare som var lika förvirrade som vi. Men några hundra meter

Rödhuvad dykand, hona. Foto: Ulf Kaunitz
Viltfoto

längre bort satt tre personer lugnt i uppfällbara stolar. Inte gör man väl det utan anledning. Ny snabbmarsch!

De tre visade sig vara danskar, men språket var inga problem: Är den kvar? – Jao. Honfärgad? – Jao. Att sedan fråga var den var skulle varit för skämmigt, så vi sneglade på varåt deras tuber pekade och började gå igenom något tusental änder. Det gick fortare än väntat att hitta en and som, helt enligt boken, liknade en stor sjöorre. Och så skulle alla se den: Ser du de två flaggorna? Två knölsvanor nere till vänster. Rakt ned till stängslet, och sedan

*Resedeltagarna: Ulf Jorner,
Björn och Åke Lorin samt Lars Gotborn*

andra stolpen till vänster... Det hela blev inte sämre av att ett gäng västgötar som vi träffat tidigare på dagen kom sprintande fram: Har ni sett den? Ja, ser du de två flaggorna, två knölsvanar nere till vänster, etc.

Det var fyra mycket nöjda NOF-are som fick en litet senare kväll än planerat.

Söndag – inte bivråkens dag

Väderutsikterna för söndagsmorgonen såg litet bättre ut, så det var med vissa förväntningar som vi steg upp tidigt och tog oss ned till Nabben. Ungefär samma vadare, men en ganska stor flock mindre strandpipare erbjöd en omväxling. Och så sträckte det ut småfåglar i mängd. Nu var Björn och Åke i sitt esse och hörde sävspurv, lappspurv, trädpiplärka, järnspurv, gulärta, försärla osv. Själv var jag överlycklig över att ha gissat rätt på försärlorna ut-

ifrån stjärt och färg...

Rovfågeln, med undantag för de allestädes närvarande sparvhökarna samt någon sten-, lärk- och tornfalk, lyste med sin frånvaro. Tyvärr gjorde de också över Ljungen när vi, efter att ha städat och lämnat vår stuga, bespetsade vi oss på en sträckskådning innan vi drog hem. Men även om där var gott om skådare så såg vi inte en enda vråk. Det var väl besvikelsen på resan.

Hemåt i gråväder som så småningom övergick i regn, stundtals kraftigt dylikt. Men vi kunde ändå summera en lyckad resa med 122 arter och flera höjdpunkter. Och till alla NOF-medlemmar kan jag bara säga: passa på att följa med på nästa års Falsterboresa! Trevligt och kunnigt sällskap utlovas, och så skall det väl ändå kunna bli någon bivråk... ◀

Höstresan till Öland 7 - 10 oktober 2010

Ann-Margret Elmroth och Ronnie Lindqvist

Det var alldeles mörkt när jag bar ut min rygg-säck. Och det regnade... Just en snygg inledning på årets höstresa till Öland. Vid nästa omgång packning stod där en Volvo med tända lysen och den mustaschprydda föraren steg ur och erbjöd mig att välja plats. – I detta väder och så här tidigt på morgonen, tänkte jag, är det ju bäst att sitta i baksätet och sova. Ingvar Gustavsson intog utan protester platsen bredvid Tord Larsson och Kerstin Signal tog den resterande hörnan bak. Så småningom fick vi tel.kontakt med de andra tre. Marianne Johansson och Tage Carlsson åkte med Bengt Jalsborn och hur de lyckades komma före oss ut ur Örebro är höljt i dunkel. Vi fick inte syn på dem förrän i Kisa när de hade svängt in för sedvanlig fika på hembygdsmuseet och tillika kaféet, där den som vill kan äta nybakade wienerbröd och annat mums. Då var det redan dagsljus men ganska skymningsartat i det ihållande regnet. Jag hade i stort sett hållit mig

vaken i väntan på en stilig soluppgång men det mest sevärda på vägen hade varit kråka, kaja, skata och en och annan gås. Inte heller småländska höglandet bjöd på sol eller fågelsensationer. En eller två ringduvor och en större hackspett kunde vi kryssa men inte förrän vid lunchstället i utkanten av Kalmar såg vi något uppiggande, nämligen råkor som vaggade omkring i gräset. Inte en fågel siktades från Ölandsbron i det täta regnet och ingenting tydde på att denna vår resa skulle kunna sluta i klimax efter ett långt crescendo.

Men ett gott omen var att när vi kom ut från Färjestadens köpcentrum hade regnet upphört och nu behövdes inte regnkläder för vätans skull när vi gjorde våra fågelspaningar förrän vi vände åter mot hemtrakterna.

Nu började Jalle använda sin pip. På östsidan hade någon för ett par timmar sedan rapporterat både ökenstenskvätta och ökenvarfä-

Tuvsnäppa. Foto: Tord Larsson

gel. Alltså for vi tvärs över ön och lite norrut till Stenboud öster om kyrkan i Runsten. Vi var inte ensamma om att förgäves spana efter ökenfåglar. Men förutom ejder och ljunpipare såg vi där och på färden till Grönhögen exakt de fåglar som jag kryssat vid mitt senaste besök i Kvismaren. Dock inga snatteränder. Hur skulle detta sluta? Vi fick i alla fall frisk luft och en liten promenad. Ett viktigt ärende uträttade vi på östsidan, vi kollade öppettiderna på Naturbokhandeln.

Tord valde närmaste vägen till Grönhögen och Erlings stugor, men den andra bilen gjorde en vända ned till Södra Udden. Vid lunchen hade det framkommit att Jalle var på jakt efter att äntligen få syn på en stäppörn och omöjligt är det inte att den hade siktats söderöver enligt hans mobil. Det var dock en något lågmäld skara som senare anlände och när vi senare på kvällen hade vår artgenomgång blev ingen stäppörn kryssad denna den första dagen på Öland.

Fredag morgon behövde vi inte stiga upp förrän kl. sex och det var inte längre mörkt när vi for ner till udden. Visserligen var det ganska mulet men det var uppehållsvärdt och vi kunde se fåglar över-

allt både mot himlen och på fälten. Att gå genom den vita grinden som avgränsar den sydligaste udden är något speciellt. Vinden doftar hav och kommer nästan alltid rakt emot en. Mot horisonten ser man silhuetten av dem som hunnit först, alla hukade över sina tuber. – Finns där plats för oss, tänker man. För en diletant som jag är det nu viktigt att den närmaste grannen är en kunnig och generös fågel-skådare som överröstar vinden när han talar om vad det

är för arter som på någon kilometers avstånd drar söderut, tordmule, sillgrissla eller rentav någon smålom eller varför inte vitnäbbad islom. Har jag inte sådan granne är jag chanslös. Havsfågelskådning tillhör överkursen, enligt min uppfattning. Lyckligtvis finns det nästan alltid fåglar alldeles vid stranden och när ljuset tilltar avslöjar sig fler och fler arter, också sådana vi inte har därhemma, t ex småskrake och kentsk tärna. Och så stiger solen upp! Ju mer molninformationer, desto stiligare soluppgång. Man frestas nästan att titta rakt in i det guldrosa klotet. Och nu är flockarna av småfåglar i gång. Sädesärlor, sånglärkor, grönsiskor, berg- och bofinkar och ladusvalor

Kungsfågelsångaren i Fyrträdgården. Foto: Tord Larsson

har tagit in riktningen och kvittrar och visslar, möjligen av förtjusning över att vädret är tjänligt för flytt. Men framför allt de vitkindade gässen. De blir synliga på långt håll och snart hörs deras skällande. Ibland flyger de nästan i plogform, sedan böljar de räta linjerna till sig. Mjukt och graciöst plöjer skaran fram mot en vid morgonhimmel, ”mot söder, mot söder.” Ett oförglömligt sceneri. Sparvhökar och tornfalkar dyker upp och kajorna kring fyren signalerar fara.

Den större jägaren, pilgrimsfalken, tar det lugnare. Han håller till på västra sidan, ibland ute på revet, men för det mesta högt uppe på det väldiga sjömärket lite norröver. Han avtecknar sig fint i gryningsljuset och tar han en liten runda flyger massor av olika änder och en och annan gås upp och det blir inte längre bara vinden som hörs.

Men för mig personligen är det fyrträdgården som lockar mest. En kungsfågelsångare är rapporterad. Nu står vi där och spanar bland nässlor, buskar och små träd. Där är ett ”liv och ett kiv!” De grannaste rödhakar visar upp sig innan de kryper in i riset och försvinner, och överallt svirrar kungsfåglar omkring. Ibland far de mellan benen på skådarna, ibland hänger de upp och ner på en gren och inte en sekund är de stilla. Och vad är det som hoppar in där under en trädgren? Alldeles brun ser den ut och stjärten håller den rakt upp och avslöjar sig på så sätt. Men var är kungsfågelsångaren? Grannen till höger såg den ”där borta” nyss och damen bredvid såg den i andra hörnet. Tålamodet börjar tryta när alla rusar iväg åt andra sidan och jag också. Där hoppar en liten fågel först ner i gräset och flyger sedan upp framför ett nässelstånd där den ryttlande fångar något ätbart. Då lyser den ljusgula fläcken på övergumpen och man hinner se de tre gula banden på huvudet. Kungsfågelsångaren visade verkligen upp sig för oss. Han skulle bara veta hur många hjärtan som tog glädjeskutt.

Vi tar sedan en promenad i Södra Lunden. Någon videsparv får vi inte se men vi får njuta av den frodiga markvegetationen och av de

många urgamla lövträden av alla slag som ännu har kvar sin grönska. Även där förnöjer oss rödhakarna. Trastar, mesar och finkar finns där överallt. Ingen stäppörn syns till från parkeringsplatsen.

Nu är det en tuvsnäppa som styr oss norrut på västsidan. Vi far längs vägen mellan de väl-skötta gårdarna. Trädgårdarna prunkar och grindstolparna pryds med färgglada pumpor i alla former. Det är härligt att få vila ögonen på en bebyggelse som är så väsensskild från vår här i Närke. Och att bli skjutsad i en bekväm bil. Vid Eckelsudde går vi ut till stranden och börjar spana. Det dröjer inte länge förrän vi hittar den lilla tuvsnäppan som har en så bra skyddsfärg mot den våta sandstranden. Men den är inte ensam. Alla vadare som man förgäves efterlyste vid Södra Udden finns här: kustpipare, större strandpipare, små-, mo-, spov- och kärrsnäppa, brushane, enkelbeckasin, stor- och myrspov, glutt och grönbena kan vi kryssa.

Det tar lite längre tid att sammanställa dagens arter, men så hade vi också stärkt oss med en härlig middag på Kvarnrestaurangen. Ronnie anländer ensam lite senare. Han har fått lämna en förkyld Gun hemma. Utsikterna att kunna spana in en stäppörn nästa dag ökar vid hans ankomst.

Fredag kväll. Det hade varit två dagar av frustration, kvar på jobbet som jag var, med vännerna redan på Öland. Vad skulle de se som jag skulle missa? Nu var jag i alla fall på väg. Resan genom mörka Småland var mörkare än vanligt den här fredagskvällen. Tiden och milen flöt förbi och i Ålem noterade jag första resekrysset; kattuggla i skenet av gatubelysningen. Halv nio kunde jag knacka på i stugan och efter ett tag få somna i ro. I morgon skulle fåglarna flyga åt mitt håll. Det kändes fint. Men jag tvivlade starkt på att min närvaro skulle öka chanserna att se stäppörnen.

Lördag morgon, lite sent tyckte jag men jag brukar vara otålig i sådana här lägen. Det behövde jag inte visade det sig. Morgonen var lugn, även på Ölands södra udde. Inga larm, avvaktande känsla i luften. Några skäggdop-

Från södra udden i väntan på ljuset. Foto: Marianne Johansson

pingar och någon lom drog förbi. I övrigt härskade lugnet. Trutar är ett intressant studieobjekt i sådana lägen som detta. På stenarna längst ut stod en avvikande trut. Ljusare än de andra, låg panna, långbent, dräktkaraktärer som i måsboken. Kaspisk trut! Det skulle bli flera under morgonen. Jalle upptäckte en långt ute på Västrevet med riktigt låg och karaktäristisk huvudform, ett riktigt praktexemplar. Pilgrimsfalken satte effektivt stopp på trutstudierna när alla lättade och förvandlades till ett vitt moln. Kustpipare lite här och där, två bergänder och en myrspov. Plötsligt började alla gå mot stationsträdgården. Något skulle visas upp. Det var brandkronad kungsfågel den här gången, fina små fåglar. En årtsångare visade upp sig själv utan hjälp av ringmärkare. Skådarna på udden skingrades och vi drog också iväg. Promenaden i Södra lunden väntade, en av årets mer spännande vandringar. Det blev lite magert den här gången. Svarthättor och kungsfåglar i träden, en fjällvråk hängde i trädtopphöjd, men i övrigt inget speciellt. Utom för Marianne förstås, som valde att pos-

Svartstrupig järnspurv. Foto: Torbjörn Arvidson

tera sig strategiskt och låta fåglarna komma till henne istället. Mindre flugsnappare blev det för hennes del.

Larmet gick! Brunsångare visas om 20 minuter vid fågelstationen! Skulle vi hinna?

Som flugor kring ett kakfat en sommardag svärmade hundratals skådare längs staketet. Medan två av stationens personal visade fåglar, räknade en tredje fågelskådare. Det såg ganska lustigt ut. Undrar hur många vi var? Brunsångaren var lugn och behärskad, vacker i sin avmätta, diskreta och mycket bruntonade dräkt. I en annan varsam ringmärkarhand satt två kungsfågelsångare, livliga, kanske rentav riktigt förb... ”Här håller man som bäst på med sin höstflytt och så ska de där varelserna absolut hålla fast en och blixtra med sina maskiner!” ”Nej, nästa år tar vi en annan väg”.

”Ska vi flyga över inlandet någon gång? Närke är visst trevligt”

Efter det här uppiggande inslaget drar vi norrut. Vi provar en för många ny lokal, Bläsingehamn. Mycket fåglar rastar och sträcker. En varfågel blir behållningen men i övrigt inget

nytt. Alla är överens om att lokalen har potential, dessutom strategiskt nära Naturbokhandeln i Stenåsa. På vägen söderut stannar vi i Triberga för att leta prärielöpare. Innan vi hinner få upp tuberna höjer en stenskvätta pulsen på oss. Nej det var inte den gäckande ökenstenskvättan, bara en ”vanlig”. Prärielöparen hittades lätt bredvid en fälthare, när det till slut gick upp för mig att det fanns fler fälthare på åkern än den jag tittade på. Prärielöparen är en fin liten

fågel med en speciell framtoning. Varför kommer den till Öland varje år? Är det samma exemplar?

Dagen lider mot sitt slut. Vi avslutar vid Sibyllas jaktstuga med rovfågelspaning. Blå kärrhök, duvhök, sparvhök och en mycket omdiskuterad ormråk. Det började bra, men det blev ingen fortsättning mer än ett fruktlöst försök att höra taigasångare vid Kungsgården.

Ingen stäppörn idag heller!

Dagen avslutade vi med middag på Kvarnen. Två minuters promenad från stugorna.

Det gillar vi, och aldrig sover man så gott som efter en fullmatad skådardag på Öland!

Söndag morgon. Vi städar och packar. Dimman ligger så tät att det dryper av fukt från allt. Sikten är kanske 25 meter. Vi gör oss ingen brådska idag heller. Rödhakar tickar i buskagen, rödvingetrastar ”styyyffar” när de drar förbi, på väg någonstans. Vi släntrar omkring på Södra udden när vi väl kommit dit utan någon större samordning.

”JORDUGGLA” ropar jag glatt ut och hundratals skådare drar kikare! Det visar sig vara en hornuggla men ingen kritiserar mig för det, i alla fall inte öppet och direkt. Kanske för att jag själv har sinnessnärvaro att dementera. Bergänderna är kvar, alfågel blir ny researt och pilgrimsfalken drar omkring och skapar oreda och tillfällen till jakt bland alla rastande fåglar. För övrigt inget nytt men en varfågel visas upp vid stationen. Stackars ringmärkare! Inte mycket kvar av de nagelbanden.

Nästa drag var ganska självklart. En blåstjärt var stationär vid något som heter Hålsnäs-

Blåstjärt. Foto: Torbjörn Arvidson

dungen. Dungen ligger på Sandby skjutfält och det skulle eventuellt kunna bli en värdig avslutning på den här resan. Halvvägs går larret igen, Svartstrupig järnsparv ska släppas nere i Ottenby. Vad ska man välja? Blåstjärt eller svartstrupen? Själv väljer jag båda.

En bil vänder direkt och efter mycket möda lyckas de lyckliga i den bilen få se järnsparven.

Vi andra åker till ett soligt skjutfält på mellersta Öland och hittar till slut rätt. En spännande kvart följer när alla andra ser blåstjärten men inte vi. Till slut visar den sig ändå. Lugn och behärskad sitter den där i solen framför oss, som en flugsnappare på en naken gren. Den är honfärgad med orange sidor, blå stjärt naturligtvis och tydlig ögonring. Det är en av de vackraste fåglarna man kan se. Betydligt snyggare än en trist svartstrupig järnsparv.

Nu splittrades NOFs ölandsresenärer ytterligare när en bil vände hemåt och en drog ner till Ottenby igen. Ensam att ändå vilja se den svartstrupige körde jag behärskat och med laglig hastighet ner till Ottenby och möttes av en syn man inte vill se. Alla skådare tittar åt olika håll. Det betyder att ingen vet var fågeln är. En timme gick, två timmar, tre timmar! Vid

Resenärer fr v Bengt Jalsborn, Tage Carlsson, Ingvar Gustavsson, Tord Larsson, Ann-Margret Elmroth och Kerstin Signal. Utanför bild Ronnie Lindqvist och fotograf Marianne Johansson.

det här laget tyckte jag att jag hade sett nog av alla löv i alla trädgårdar vid Ölands södra udde och tackade för mig. Ingen svartstrupig järnsparv för mig inte. En kort paus vid parkeringen, Södra lunden kunde väl passa. Avsikten var att tömma det sista ur matsäcken för att höja energinivån inför hemfärden. Det var då örnarnas örn behagade visa sig. Subadult, lättbestämd stäppörn låg lättjefullt och seglade rakt över parkeringen. Det var ingen dålig underhållning till kaffet. Telefonen ringde. Mellan glädjetjut i bakgrunden hördes Mariannes lugna stämma som undrade var jag var eftersom de just då hade fått syn på stäppörnen till

slut. Det visade sig att de också återvänt till ud- den, inte för järnsparven men för ett sista försök att få in stäppörn på listan, och det gick ju bra.

Inga livstecken kom från någon svartstrupig järnsparv så vi vände hemåt.

När Oskarshamn passerats gick larmet igen. Svartstrupig järnsparv ses fint vid södra ud- den.

Den stannade ett par dagar. Själv är jag en be- härskad skådare som vet att det kommer nya. Gräsänderna hemma vid Slussen går inte av för hackor de heller. ◀

Utlängan, en pärla i ur och skur, 21 – 24 oktober 2010

Hasse Börjeson

Dag 1, Revsudden. Första anhalt på väg söde- rut, ett par mil norr om Kalmar. Tidig em.

Sundet är smalast här och i siktigt väder, som idag, går det hyfsat bra att även arta sjöfågel som sträcker nära Ölandskusten. Några plus- grader, lätt vind, sol och fina höstfärger.

Stora ejderflockar, ett dussin skäggdoppingar (lång, smal och vit hals), en gråhakedopping (kompaktare och murrigare hals, något nedåt- vinklad), storlom, stjärtand, småskrake, vigg, knipa m.fl.

Torhamns udde, sydöstra hörnet av Blekinge. Sen em.

En mörk molnbank tornar upp sig över havet i sydväst. Dessbättre är det bara den norra kan- ten av ovädret som passerar över det låga få- geltornet där vi står lätt framåtlutade och span- nar i den hårda blåsten. Regn och kallt, men efter en halvtimme har kulingen från nordväst passerat. Utegångsfår och idisslande boskap, till synes oberörda.

Ett par hundra vitkindade gäss landar på

Orienteringstavla. Foto: Hasse Börjeson

strandängen, ett par kustsnäppor på stenreveln, några kärrsnäppor vid tångbanken, ett par prutgäss, någon grågås. En varfågel slår sig ner i toppen på en buske nära tornet. Sitter där länge och spanar. Fin obs. Ormvråk, både mörk och ljus fas. Två flockar sidensvanor och villrådiga gråsiskor blåser runt mellan buskagen.

Dag 2, Utlängan, ön en timmes båtfärd söderut från Torhamn.

Tidig morgon. Kliver av passagerarbåten i halvmörkret. Måste gå hopkurad på bryggans vindsida för att inte blåsa i sjön. En oförsiktig rörelse och man pressas i sidled. Och bryggan är inte särskilt bred. Tar ny sats i lä bakom en sjöbod. En röd strimma smyger upp över skogridån i öster. Ulfs mustasch blänker till i skumrasket. Bådar gott. Vi fortsätter genom den lilla fiskarbyn och ut på den smala, 200 m långa vägbanken över till huvudön. Två havsörnar och ett 30-tal vitkindade strävar mot vinden.

Vassvik innanför vägbanken, utanför öppna havet, sedan stenig strandäng, enbusksnår, talldungar, betesmark, blandskog och buskage. Efter en timmes stillsam vandring, mestadels i lä, är vi framme vid fyren på sydspetsen. Två sparvhökar jagar småfågel, några skogsduvor, en stor flock sidensvanor, gråsiskor, knäppande rödhake och en upprörd gärdsmyg. Vi hittar en utmärkt skådarholk på utsidan fyrdungen alldeles intill stranden. Utmärkt läskydd med bred utsikt över havet. Stabil långbänk. Stolen och sittunderlaget är sannolikt Lundqvists, Utlängans raritetsmästare. Tångbank, stenrevlar och sanddynen i närområdet. Längre ut Utklipans fyr som sticker upp ur det oregerliga havet. Höga vågor och vita gäss. En ganska styv kuling. Och fikadags.

På tångbanken några ängsbiplärkor, ett par sädesärlor och bofinkar och en gulärta jagar insekter i lä bakom stenreveln.

”Tretåig mås långt ut”. Ronnie har den i tuben. Ser liten ut i handjagaren men är ändå lätt att hitta då den tvåra bågflykten avviker från diverse gråtrutars ströflygande. Ljuset skiftar snabbt och samma trut tycks ömsom ljus och ömsom mörk. Vi spanar förgäves efter medelhavstrut som rapporterats. Småflockar med sjöorrar, stjärtänder, gräsänder, ejder, småskrak. Enstaka vigg, gråhake och alfågel. Men framförallt ett rejält bläsandsträck.

Strax före lunch dyker den upp. Den svarta molnbanken i väster. Ser likadan ut som från Torhamns udde, men kommer nu med hårdare blåst och hagel.

Lämnar vindskyddet och går en sväng norrut på sand- och gräsdynen längs stranden. Några vinterhämlingar plockar i tångkanten. Ett 20-tal prutgäss passerar. Tuberna blåser lätt omkull, även med ryggsäcken hängande i stativkroken. Handjagaren darrar. Ögonen rinner. Det finns ingen gratis lunch.

Återtåg till båten tidig em. Norrut längs östra stranden, delvis i lä och rätt mot dagens tredje regnbåge. Vidsträckt betesmark. Massor av bläsänder i gölen. Räknar in den sjätte fjällvråken. Sädesärlor på tången. Ett par är ovan-

Blåsänder. Foto: Torbjörn Arvidson

ligt gula framtill på huvud och hals. Det är inte någon svag nyans utan tydligt gult. Personligt färgkryss. En ormvråk i en öde sommarstugeträdgård och en svarthätta i tallungen.

Kliver på båten sen em. En ovanligt mörkt chokladbrun ormvråk i toppen på en telefonstolpe spanar ut över vassviken innanför hamnpiren. Kulingen har tacklat av. Men som någon sa: ”Det var ett ovanligt fort väder idag”.

Dag 3, Utlängan, en kort förmiddagstur.

Blåser inte så mycket idag. Några plusgrader. Kort sikt; dimma till havs vilket skulle visa sig vara gynnsamt. Sträckan drar närmare land, det kommer mer fågel och det är tätare mellan flockarna. På fotvandringen ut till sydspetsen kryssas en sen trädgårdssångare.

Stora ejderflockar med inslag av sjöorre och svärta. Några tordmular, obestämda alkor, storlom m.fl., ungefär som igår. Och Ronnie lyckas denna gång få in en flygande skärnsnäppa i tuben vilket kräver stor vana och gott handlag. En bergfink på tången.

”Grästuvan där borta strax utanför vänstra kanten på gölen! En intressant pip-lärka med ett kraftigt ljus ögonbrynsstreck. Ensam.” Vi har lämnat vindskyddet och vandrat norrut längs stranden mot den lilla söt-vattensgölen.

Riktat in tuberna mot grästuvan i den grunda gölen på den gräsbevuxna sanddynen, ca 30 m bort. Ögonbrynsstreck, ja mycket tydligt och längre än ängspiplärkans. Det går ett par nervösa ängspiplärkor på stranden strax bakom så

det går lätt att jämföra. Piplärkan på grästuvan tar det lugnare. Har lång ljus näbb, riktad lite snett uppåt. Svart triangelformad halsfläck. Bröst och sidor vitljusa utan ängspipens gulbeiga nyans. Kraftiga svarta bröst- och sidostreck. Två svaga gulaktiga vingband. Den ger ett allmänt ljust intryck, även ryggen. Men färgen på benen? Gräset skymmer. Det finns tydligen något att äta på baksidan tuvan. Va’ nu? Ljusskära ben! Piplärkan har klivit ut på framsidan. Ska dom inte vara gråsvarta? Mera som skärpiplärkans, denna mkt mörkare och murrigare fågel. Mysko. Vi avancerar försik-

Tretåig mås. Foto: Torbjörn Arvidson

tigt men fåglarna drar och det måste vi också för båten tillbaka går redan strax före tolv.

Kollar i Fågelguiden och läser planschtexten: "b enfärg varierande, ofta påtagligt ljus på vintern". Bingo! Vattenpiplärka och sannolikt den som Lundqvist larmat ut som stationär här för någon dag sedan. Och enligt FG övervintrar den dessutom vid bl.a. sötvattenskärr. Svart rödstjärt i fiskarbyn och havsörn.

Torhamns udde, eftermiddag. Blåst men inget regn.

Dvärgmås, lågt nära land, 3-4 på väg österut. Bra driv i flykten. Någon timme senare hojtar Ronnie igen: "Dvärgmås, bland skrattmåsar-na!" Det tar ett tag att hitta denna något mindre mås i vimlet.

Ad., vinterdräkt, rastlösare och saknar skrattmåsens vita vingframkant. I övrigt som dagen innan, mestadels småflockar bläsänder med inslag av stjärt- och skedänder, sidensvansar och en sparvhök.

Sandhamn, någon km norr om Torhamn

Kollar av hamnbassängen och granskar grå-

Vattenpiplärka. Foto: Stefan Hage

trutarna på kajen. Men ingen medelhavstrut. En ser misstänkt skum ut men når inte ända fram. Ett par gråhäger lyfter.

Dag 4, Öland

Det får bli Gräsgårds hamn! Den brednäbbade simsnäppan där är kvar. Senast rapporterad tidigt i morse. Av Hans Waern. Olsäng, kustlokalen ett par mil ovanför Karlskrona som på senare tid visat sig vara bättre för höststräckande labbar än både Torhamns udde och Ut-längen (går närmare land) får anstå. Dessutom är det två km att gå enkel väg och det regnar.

Men på östra Öland är det lätt molnighet, uppehållsväder och en generande, svag bris. Det är mitt på förmiddagen. Den brednäbbade simmar 5-10 m vid sidan av bryggfundamentet, 1-2 m från tångdrivan på stranden. Fram och tillbaka, hit och dit och snappar ätbart, lika rastlös som den smalnäbbade kusinen. Flaxar till ibland och flyttar sig någon m, visar det vita vingbandet och ser i övrigt ut som Fågelguiden:s "juv. – 1:a vinter". Exakt.

Lasse Larsson, läkaren och

mannen bakom dataprogrammet "Birds of the world" berättar att det är mycket på gång inom taxonomin tack vare den nya enkla och snabba nobelprisbelönade analysmetoden för DNA.

På stranden norrut från hamnen, ett par brusbanor, en flock kärrsnäppor, några vipor och ett 50-tal ljunpipare.

Stenåsa. Restaurangen.

Mäktig öländsk lufsa, mycket stekt fläsk och en rejäl bit potatiskaka. Men tyvärr en av de sista måltiderna här. Restaurangen måste packa ihop. Och på södra udden har Fågel Blå, med den utsökta skådarfrukosten kaffe och ett par saftiga wienerbröd, redan gjort det. Sorgligt!

Badet. Gråmulet, och en smula sydlig vind.

Resenärer fr v Ulf Jorner, Åke Lorin, Ingvar Gustafsson, Ronnie Lindqvist. Spegelvänd fotograf Hasse Börjeson till vänster.

En grön, mindre korsnäbb hänger upp och ner i en grankotte. Ett dussin stjärtneser hoppar på stubbåkern, med stjärtnarna i vädret för att kunna komma åt spillsäden.

Uppskattningsvis 1500 vitkindade gäss lyfter från strandängen. Det tycks ljusna när tusentalet ljunpipare vänder över oss. Fåglarnas undersida är ljusare än molnen ovanför.

En mycket ljus havsörn.

Summa summarum

Fem skådare och totalt 83 arter. Varför inte en tur till Utlängan med omnejd frampå vårkanten? ◀

Exkursion till Yxnäset/Segersjö 24 oktober 2010

Gunnar Nilsson

Höstexkursionerna till Yxnäset ses av många som en avslutning på årets fågelexkursioner och brukar locka många deltagare. När meteorologerna på lördagen lämnade prognosen för söndagen så framgick det dock att bra väder skulle det definitivt inte bli. Söndagen

kom och många som kanske tänkt sig en tur till Yxnäset tittade ut genom fönstret och konstaterade att idag blir det sovorgon istället. När klockan blev nio hade vi trots allt blivit fyra tappra som tänkt sig att trotsa det snöblaskiga vädret. Bland de ca 500 sädgäss som fanns mellan Egby och Bondevrak upptäcktes en spetsbergsgås och en bläsgås och en flock på ca 250 gråsiskor drog rastlöst omkring. När vi kommit en bit efter stigen fick vi höra ett obekant motorljud från parkeringen och vem kommer ikapp oss efter en stund om inte Sven-Erik från Glanshammar. Det ovanliga motorljud vi hört var från hans motorcykel visade det sig senare. Skam

Tappra exkursionsdeltagare Sven Erik Eriksson, Rune Eriksson, Ove Pettersson o Ingrid Pettersson. Foto: Gunnar Nilsson

den som backar på grund av lite busväder. I viken norr om Yxnäset fanns i vanlig ordning några honfärgade salskrakar, några storskarvar och 2 sångsvanar. Det gällde nu att se till att kikare och tubkikare inte blev blöta och allför immiga i blötsnön som drog in från norr

Väl framme vid plattformen, som vi kallar Yxnäsan, upptäckte vi att det rastade en hel del ånder i Yxviken; 45 bläsänder, 14 salskrakar/

honfärgade, 200 gräsänder, 14 sothöns, 6 knipor, 1 vigg, 2 stjärtänder o 3 skäggdoppingar. Dessutom fanns 16 knölsvanar och 8 storskarvar i viken.

Ute vid Yxnäsa udde ökade snöandet och det var ibland till och med svårt att se Hästholmen, som ligger strax utanför i riktning mot Vinön. Tack vare den torra medförda vaden fick vi till en riktigt prätig brasa och sällan har väl kaffe o grillade korvar smakat så bra. I och med att vinden kom från norr längs med näset blev det riktigt bra lä vid grillplatsen på udden. En gråhäger, 9 vigg, 7 storskrakar o 6 skrattnäsar drog förbi och vid grillplatsen sågs 2 trädkryp. Bävren hade nu bosatt sig på udden och börjat avverka både större och mindre träd.

Exkursionen avslutades med ett kort besök vid Segersjö dammar där vi noterade ytterligare 12 honfärgade salskrakar, 1 stjärtand, 5 krickor, 2 enkelbeckasiner och en fjällvråk.

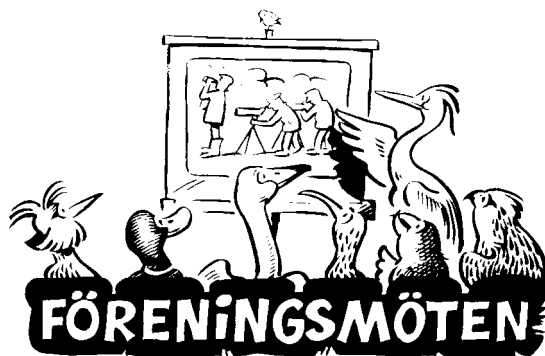
Totalt noterades 43 av oktoberlistans 88 fågelarter under dagen, vilket får anses bra under rådande förutsättningar. ◀

Torbjörn Arvidson och 2009 års bilder

Ann-Margret Elmroth

Lokalen blev fylld i god tid inför Torbjörn Arvidsons presentation av sina naturupplevelser det gångna året. Det var inte svårt att notera förväntan i luften. Det var nog inte många som gick hem besvikna. Antingen man ville njuta rent estetiskt eller inhämta nya ornitologiska eller entomologiska fakta fick man sitt lystmäte.

Fullmåne på vinterhimmel och blek höstsol skulle kunna sägas inrama bildvisningen tids-

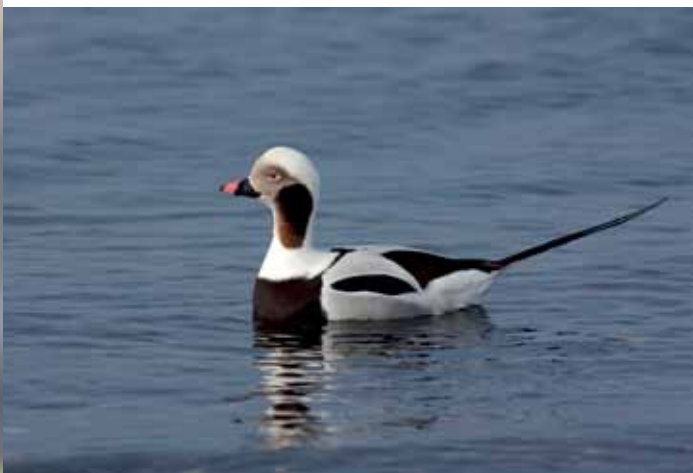
mässigt. Lokalmässigt förflyttade sig fotografen från hemmaplan vid Oset och Tysslingen över favoritmålet Öland och tillbaka till Närke och Bergslagen. De mest otroliga närbilder på blåhake, olika vadare, orre och tjäder fick illustrera hur idogt han bevakat och studerat

fågelvärlden. Man kan föreställa sig hur mycket möda och skicklighet det ligger bakom en bild på en spelande beckasin, där man tydligt ser hur de yttre stjärt pennorna vibrerar när den störtdyker. Till våren tänker jag inte ge mig förrän jag får se detta fenomen med egna ögon.

Och hur har Torbjörn burit sig åt för att fånga en ringduva och en spillkråka på bilder där man kan studera deras droppformiga pupill? Hur länge har han väntat på att kärrsnäppa ska komma in i objektivet i motljus så att vi får uppleva skönheten i vingteckningen?

Fjärilar är ett annat älsklingsobjekt för Torbjörn. Han passar t ex på när tistelfjärilarna på försommaren kommer till oss i en jämn ström från kontinenten. Men att ta närbilder av fjärilar är inte ett nybörjarjobb för fotografer. Den sekund de sitter stilla på en blomma med sina vingar utfällda räcker nästan inte till att trycka av en bild

på. Men Torbjörn visade oss den ena fina fjärilsbilden efter den andra. Man hann förstå att det krävs fonder av kunskap och vetgirighet för att ge oss åhörare alla dessa informationer och skönhetsupplevelser.

Denna kväll lärde oss Torbjörn inte bara att se skillnaden mellan flygande rödspovar och myrspovar. Han överförde också sin ömsinhet

Tjädertupp, alfågel i vårdräkt och räv i vintermiljö.

Foto på denna och motstående sida: Torbjörn Arvidson

Liljekonvalj

för allt levande och växande
och han lät oss ta del av sin
häpnad och förvåning inför
de under som bara sann na-
turkärlek ser. ◀

Aurorafjäril, hane

Jorduggla

I svenska lomvatten

Jan-Olov Ragnarsson

Höstens första föreningsmöte i september hade besök av Mats O.G. Eriksson från Svenska LOM-föreningen/ Projekt LOM. Han både berättade om

och beskrev lommarna och informerade om projektets målsättning och metoder. Här följer ett sammandrag.

Stor- och smålommen är mytomspunna fåglar som förknippas med den svenska sommarnattsstämningen och myrlandskapetets ödslighet. Lommarna behärskar inte bara luften utan också vattnet både över och under ytan. Fåglarnas läten har satt fantasin i rörelse. I Närke har storlommen kallats för "värgås" för sin påstådda förmåga att spå väder. Notera också Erik Rosenbergs målande beskrivning av storlommens varningsläte. Citat ur Fåglar i Sverige: "Kommer man nära boet eller ungarna, kan lommen dyka upp helt nära och försvinna igen med ett plask och skrik, som låter, som när man råkar trampa en hund på svansen"

Projekt LOM startade 1994 på initiativ av SNF och SOF, mot bakgrund av en komplex hotbild och att vi i Sverige har ett internationellt ansvar för både storlommen och smålommen. Sedan 2001 utförs arbetet inom ramen för en fristående ideell förening, med syftet att bland

annat initiera och samordna inventeringar av de båda arternas häckningsframgångar. Ungefär 125 personer över hela landet, har under de senaste åren bidragit med uppgifter om häckningsresultat. Över åren har också ett antal specialundersökningar med inriktning på fågelskyddsarbetet för lommarna utförts.

Storlommens bevarandestatus bedöms som gynnsam för landet i sin helhet, men frågor kopplade till vattenståndsvariationer, översvämmade bon och störningar från friluftsliv ingår i hotbilden och måste också beaktas framöver.

Smålommen har en ogynnsam bevarandestatus, med låg ungproduktion i södra och mellersta Sverige, och en långsiktigt minskande trend under de senaste 30 åren.

Om du missade vårt månadsmöte finns inspiration att hämta på Projekt LOM:s hemsida:

www.projekt-lom.com.

Jag rekommenderar också boken "I svenska lomvatten" av Mats O. G. Eriksson/Bosse Haglund/Janos Jurka. Den finns hos Naturbokhandeln. Hemsida: www.naturbokhandeln.se. ◀

Storlom. Foto: Göran Bäckstrand

Ekonoma

Redovisningskonsult AB

Tel. 019-58 10 45

har bidragit till detta nummer av
Fåglar i Närke

Afrikanska bilder

Rolf Hagström

Artikelförfattaren, född 1944, har sedan ungdomsåren i Fredriksberg varit ornitologiintresserad. Skådandet har under åren skett sporadiskt men 60 år fyllda införskaffades tubkikare och skådandet har därefter blivit mer intensivt. Vid pensioneringen skaffade han sig en bra kamerautrustning för att med bilders hjälp fördjupa fågelstudierna. Kanske också för att kunna ta bilder till sitt privata bokprojekt om fågelbiotoper i Närke som han just nu arbetar på. Rolf administrerar dessutom 2 atlasrutor.

Från hans kombinerade nöjes- och fotoutbildningsresa till Afrika kommer här en berättelse med bilder. Kanske fortsätter berättelsen i ett senare nummer av FiN.

Ändor! Ja just ändor – inte änder! Alltså, bland mina fågelbilder finns det rätt många som visar fågelns rygg, stjärt osv. Jag har nu kompletterat min samling med ett antal sydafrikanska ändor, ja, dvs. djurdito alltså. Så här gick det till:

Den 8 november 2010 lämnade ett litet gäng fotointresserade personer (både proffs och amatörer) Arlanda för att bege sig till södra halvklotet, flertalet bärande på övervikt i form av varierande mängder fotoutrustning. Incheckningen blev därför en lite nervös procedur med ett par upprepningar under resan – inte alldeles problemfritt.

Ett känt kameramärke arrangerade denna resa tillsammans med en mindre resebyrå, och det var nu tredje gången man gav sig ut på en sådan ”fotosafari”. I reskonceptet ingick även viss utbildning och personlig coachning (dessa underbara främmande ord!).

Fokus var inte fåglar utan fotografering, men en och annan fågel slank ändå in i bildmaterialet. Första hälften av resan vistades vi i Kapstaden med omgivningarna och den andra hälften i norra delen av Sydafrikanska unionen.

Det är långt till Kapstaden. På många sätt. Sydafrikas moderna historia lär vara känd för

de flesta och trots att apartheid är ett avslutat kapitel ur ett juridiskt perspektiv lever fenomenet på något sätt kvar – i kåkstäder (shanties), områden som huvudsakligen bebos av färgade (coloured, som inte är detsamma som blacks), andra områden som i princip bara bebos av vita osv. Gränserna finns där, och inte precis osynliga. Det är ingen tvekan om att det kommer att ta generationer innan effekterna av apartheid är borta och en genuin integrering är etablerad.

Vår fotoresa började på allvar i hotellets närområde med bilder på diverse fåglar (faktiskt!), bebyggelse, solnedgång och restaurangbilder mm. En kväll hade några av oss tillfälle att fotografera ett polisingripande, men för egen del nöjde jag mig med att iaktta det hela.

Första heldagen ägnade vi huvudsakligen åt en resa upp på Taffelberget – en hisnande färd på lina och endast möjlig att genomföra om det inte blåste för mycket. Under eftermiddagen blev det miljöfotografering i Kapstaden. Och sen var det ju en eller annan som inte kunde låta bli att fotografera solnedgången igen...

Dag 2, den 11 november, inleddes med en träff med en lokal fotograf. Hans presentation var en förberedelse för vårt besök i Langa, en

av Kapstadens shanties. Storstäder har en tendens att dra till sig människor som hoppas på arbete. Ofta finns vare sig arbete eller bostäder, varför de enkla primitiva bostäder man ordnar åt sig kommer att avspegla den misär man lever i.

Det var med blandade känslor som vi närmade oss Langa. Även om vår ciceron var välkänd i området, och även engagerad i de sociala problemen, var det lite knepigt att tränga sig på med våra kameror för mer eller mindre närgången avbildning.

Vi blev väl mottagna, och besöket avlöpte bra – några av mina bästa bilder från resan tog jag där. Å andra sidan lämnade vi nog Langa med en viss lättnad för att under eftermiddagen besöka en vingård – ett besök som inkluderade

T v: kåkstaden Langa mot vackra omgivning-
ar, matlagning, struts och bronsibis. Denna
sida: Taffelberget med linbana, Red-eyed
Dove   ver Speckled (Rock) Pigeon, drickande
Red-winged Starling och African Black Oyster-
catcher över utsikten på Noordhoek Beachy.

lunch och vinprovning samt besök i anläggningarna. Och så tog vi förstås ett par bilder...

Atlanten och Indiska Oceanen möts *inte* vid Godahoppsudden. Detta möte sker faktiskt en bra bit österut från udden räknat. Om jag ska vara alldeles ärlig hade jag nog inte koll på den fördomen, även om det stod nämnt i resprogrammet, men jag vill naturligtvis inte undanhålla läsaren denna korrigerings av vad kanske de flesta tror.

Jag var mer fokuserad på sälar och pingviner. Sälarna höll till på några kobbar utanför Hout Bay och det är sydafrikansk pälsäl (*Arctocephalus pusillus*) det handlar om. Är det någon läsare av detta som försökt fotografera från en gungande båt någon gång? Med ett teleobjektiv på 600 mm? Med lite otur kunde det ha blivit 0 (=noll!) användbara bilder. Och naturligtvis var det en eller annan som lyckades få bättre bilder än jag ... suck!

Då var det lite lättare med pingvinerna vid False Bay (Boulders). Här finns en koloni sydafrikansk pingvin (*Spheniscus demersus*). Den har lite olika populärnamn –kappingvin,

jackass penguin t.ex. Och det sista är ju lite konstigt eftersom åsnepingvin enligt *Birds of The World* heter *Pygoscelis papua* och finns på Antarktis.

Området är försett med gångvägar och man tar inträde! Lite djurpark över det hela alltså, men det är vilda fåglar det handlar om. Fotoperspektivet från gångarna blir inte det bästa, lite von oben-vinkel när man egentligen ville vara i fothöjd.

Mellan sälarna och pingvinerna besökte vi naturligtvis Godahoppsudden. Även där blev det ju några bilder, bl.a. fanns det skarvkolonier, och ett gäng tofstärnor (latinska namnen finns i artlistan). Och ett par strutsar...

Sydafrikaresans södra del är därmed slut. Berättelse om nästa område beläget ca 150 mil nordost om Kapstaden kan läsas i någon framtida FiN. ◀

Svenska namn har angivits om de finns. Engelska från Ian Sinclair et al: *Birds of Southern Africa*. En separat lista över bestämda arter kommer att finnas på vår hemsida.

Upplev naturen närmare med en kikare från oss

Swarovski * Steiner * Pentax * Focus

kikarproffsen

A-FOTO
BUTIK & ATELJE

Filarevägen 3 Lillån (bredvid Toyota bil)
019-250623 www.a-foto.se

Uppifrån: sydafrikansk pingvin. Därunder: häckande tofstärnor och Hartlaub's Gull med överflygande Cape Cormorants, sydafrikansk päls-säl över klippdass vid sidan av Hartlaub's Gulls runt en tofstärna.

HJÄLP-ROP från redaktionen

Nuvarande redaktion började sitt uppdrag 2003 då Åke avgått som ordförande och antagit utmaningen att vara redaktör. Företrädare har varit Christer Nyten, Leif Sildén och Annika Lorin samt Daniel Gustafson som gjort layoutarbete. Daniel medverkade med layouten 2004 men sedan dess har redaktionen bestått av nuvarande medlemmar. Åke har varit redaktör och svarat för layouten med hjälp av goda råd från övriga redaktionsmedlemmar. I korthet kan sägas att Ann-Margret har varit redaktionens representant i styrelsen och svarat för korrekturläsning, Marianne har mångsysslat genom att fotografera, jaga underlag från skribenter i tidningen mm. Helny har förutom kontakter med fotografer även ställt i ordning kuvert med ev avier och adresser som kassören tillhandahållit, frankering mm. Hela redaktionen har sedan packat tidningen i NOF-lokalen tillsammans med några hjälpsamma medlemmar och efter halv annan timme har den transporterats till postterminalen. Redaktionsmedlemmarna träffas ca 3-4 gånger per nummer för planering och fördelning av arbetsuppgifter.

För layoutarbetet har NOF insköpt designprogrammet ADOBE INDESIGN CS3 som vi använder i dag. Vi levererar en "packad" version av tidningsnumret, dvs alla textfiler och

fotografier, sammanställda i en fil till tryckeriet samt en pdf-fil som visar hur tidningen såg ut vid vår leverans. Tryckeriet gör de sista kontrollerna och gör ett provexemplar som granskas av oss innan den trycks.

Redaktionsmedlemmarna har genom åren blivit "specialister" på sina arbeten men hjälper/byter litet med varandra. Nålsögar är i dag layoutarbetet i dataprogrammet ovan som bara Åke arbetar med. Med tanke på redaktionens tilltagande ålder finns risk för förfall som äventyrar utgivningen varför medhjälpare önskas. Har du kunskaper om användningen av det programmet eller motsvarande från t ex Quark och skulle vilja bidra med ideellt redaktionsarbete är vi mycket tacksamma för din hjälp. Vi är naturligtvis även glada för hjälp med de andra arbetsuppgifterna i redaktionen. Hör gärna av dig till redaktionen så fort som möjligt. ◀

Åtel i Rånnesta

En åtel som kommer att ses bra från ruinen har startas. Ta gärna vägarna förbi och kontrollera vilka rovfågelsobservationer den genererar.

Skänk gärna vinster till vårt månadslotteri!

Vi behöver nya vinster till lotterierna vi har vid våra inomhusmöten. Inte så stora och dyra utan t ex ett paket kaffe, böcker, prylar för vår fägnad och nytta eller fågelmat som talgbollar, solrosfrön och jordnötter för fåglarna. Ett lotteri med vinster som medlemmarna skänkt innebär att hela vinsten går direkt in i föreningskassan!

Ansvarig är Bengt Jalsborn tel 019-12 70 80. Kontakta honom eller Tage Carlsson tel. 0582-66 00 11 om det du kan skänka. Det går att lämna vinster vid månadsmöte att lottas ut senare.

ETT STORT TACK PÅ FÖRHAND! Styrelsen

OBSat i Närke marker perioden september - november 2010

Hans Waern

Ett godtyckligt urval av noteringar från Närkesvarar'n och rapportsystemet Svalan. Inriktningen ligger på sällsynta fåglar, avvikande mängder eller udda tidpunkter för vanliga arter. Kort sagt - en skvallerstap i god veckotidningsanda. Urvalet är således helt subjektivt och artikeln bör därför ej citeras i andra alster om fåglar i Närke.

Vintern har kommit igen, då jag skriver detta. Olika vädertyper har vi haft under perioden från Brittsommar, höst och nu, i slutet av november, sträng vinterkyla och mycket snö. Den här hösten löpte utan några riktiga rariteter till skillnad mot förra året då vi inkasserade 4 nya arter i Närke under samma tid.

Andfåglar –flamingor

En **mindre sångsvan** är rapporterad under perioden ifrån Västkarr den 13/10. En **fjällgås** har setts under hösten i sädgåsflockarna vid Kvismaren. Den har rapporterats vid fyra tillfällen, 15/9, 20/9, 8/10 och den 11/10. Den sågs på Hammarmaden och åkrarna intill Västra rakan. Höstens största notering av **sädgäss** är ifrån den 25/10 då 15 300 ex räknades in runt om i Kvismaren. **Bläsgåsen** har under hösten setts rätt så sparsamt med bara enstaka exemplar i sädgåsflockarna, främst vid Kvismaren. Däremot har det setts betydligt fler exemplar av **spetsbergsgåsen**. Den största noteringen lyder på 285 ex i Rysjön, Kvismaren, den 16 oktober. Trenden med stora flockar **vitkindade gäss** som rastar vid Kvismaren håller i sig. Högsta dagsumman under hösten är från den 11 oktober då 1340 inräknades runt om i Kvismareområdet. Parkrymningen **stripgås** sågs i Kvismaren från 26/9 till den 17/10 runt om på olika lokaler där. Den 5/10 hade den fått sällskap av ytterligare en individ. **Gravand** har noterats under perioden vid Boglundsängen mellan 6/9 och 10/9 då 2 exemplar sågs. Även Kvismaren fick besök mellan den 7/9 och 18/9 på olika lokaler där, då med en 1k-fågel. Den 3/10 och den 11/10 flög

1 ex gravand förbi Fiskingemaden, respektive Hammarmaden, Kvismaren. En hög notering av **snatterand** är ifrån den 16-17/10 då 500, respektive 458 ex inräknades i Rysjön, Kvismaren. **Svärta** har setts vid 3 tillfällen under perioden, den 11/9 rastade 16 ex i Hjälmarén, den 16/10 sågs 2 ex vid Dimbobaden och vid Rysjön, Kvismaren, sågs 1 hona den 24/10. Även **sjöorre** har varit synlig vid några tillfällen under hösten, den 11/9 sågs 70 ex i Hemfjärden och 74 ex ute i Hjälmarén. Jag förmödar att det är Storhjälmaren som avses, då lokalen bara nämnts som Hjälmarén. Den 2/11 sågs en sjöorre vid Biskopsvrak och vid samma lokal den 4/11 ytterligare 2 ex. Vid Rynningeviken sågs en honfärgad den 5/11 och i Hjälmarén 2 ex den 6/11. Exemplaret vid Rynningeviken hade fått sällskap av en kompis den 7/11 då 2 ex noterades. En **alfågel** uppehöll sig vid Göksholms båtplats den 31/10. Tre **bergänder** sågs vid strandpromenaden vid Rynningeviken den 7/11. Som vanligt på höstarna är Kvismaren en magnet för **tranor**. Den högsta summan under hösten enligt Sva-

NOF samarbetar med:

Studie
främjandet

www.sfr.se/orebro

lan är den 20/9 då 16 600 exemplar inräknades. De sista tranorna obsades den 6/10.

Rovfåglar – vadare

Två observationer av **brun glada** finns rapporterade från perioden, den 4/9 vid Rynningeviken och den 5-7/9 från Blacksta, Tysslingen. Bara en observation har gjorts av **röd glada** under hösten och den är sedd ifrån Löten-plattformen vid Kvismaren den 17/9. En mycket sen rapport av **ängshök** kommer ifrån Kvismaren den 3 november. **Pilgrimsfalk** är regelbundet sedd fram till och med den 20/10 ifrån olika lokaler. Arten är mest sedd vid Kvismaren, men även Oset, Tybblebacken Asker, Segersjö, Garphyttans nationalpark, Nysund, Ässöbron och reningsverksdammen i Kumla har fått ett besök. 8 rapporterade **kungsörnar** finns under perioden. Två av dem tidiga obsar ifrån Marieberg och Boglundsängen den 27/9 och 3/10. Resten av observationerna har gjorts i november vid Kvismaren, Tysslingen, Nysund och Lekhult. En rastande **myrspov** är rapporterad ifrån södra Tysslingen mellan 24 och 26/9. **Rödspov** är sedd från Fågeludden

och Ladviken, Oset, 3/9. En **dubbelbeckasin** sågs vid Bondevrak den 15/9. Tre **dvärgbeckasiner** är noterade, den 10/10 vid Hammarmaden, Kvismaren, den 11/10 vid södra tornet, Tysslingen, och den 14/10 vid Domarkärret vid Almby. En till två **småsnäppor** är sedda vid Södra tornet, Tysslingen, mellan 1-17/9, ett ex vid Sankängen, Vibysjön, 5-6/9 och slutligen ett ex vid Rynningeviken 19-20/9.

Labbar – ugglor

En **silltrut** sågs den 26/9 vid Bondevrak. **Skräntärnor** har dykt upp i början av september, 4/9 vid Dimbofärjeläge, 2 ex i Vibysjön

11/9 och ett ex 11-12/9 vid Bondevrak. En mycket stor mängd **dvärgmåsar** observerades 5-11 september i Hjälmarén, med toppdag den 8/9 med 925 ex totalt på olika platser i Storhjälmaren. Den sista observationen gjordes den 1/11 med 2 ex vid Ormesta holme i Oset. Två **pärlugglor** noterades den 4/9 vid Lanforsdammen, respektive S. Tolsboda, på Villingsbergs skjutfält. **Berguv** har setts inne i centrala Örebro vid några

Blå kärrhök, adult hona. Foto: Göran Bäckstrand

Varfågel. Foto: Torbjörn Arvidson

tillfällen. Vid Trängen den 1/10, vid Nygatan 9 den 2/11 och vid Boglundsängen den 12/11.

Nattskärnor – trastar

Höstens första fynd av **gråspett** gjordes 26/9 vid Flyhagen och sågs där sedan perioden ut. Även vid Lekhult har en gråspett uppträtt regelbundet ifrån den 28/10. Dessutom har gråspett observerats vid Solberga och vid Arvaby.

Tretåig hackspett har setts den 4/9 vid Tolsbohytan, Villingsbergs skjutfält, och samma dag vid Mullhyttan. Den 12/9 sågs ett ex flyga förbi Rynningeviken. Från 14/9 perioden ut sågs arten regelbundet vid Garphyttans nationalpark. Den 22/9 sågs 2 hanner vid tornet vid Skagershultsmossen. Sörbyskogen fick besök av ett ex. den 3/10 och i Varbergaskogen sågs ett ex 17/10. Den 14/10 observerades ett ex på Stora Aspön, Olshammar.

Markaskogen fick besök av denna art nämligen den 21/10 och 1/11. Under september gjordes många observationer av **rödstrupig piplärka** 2-18 vid Kvismaren, Oset, Tysslingen, Rynningeviken, Segersjö, Stora Mellösa, Bondevrak och Boglundsängen. En **skärpiplärka** sågs 11/9 vid Stallgården i Hjalma-

ren, ett ex vid Ässön 12/9, ett ex Södra tornet, Tysslingen, 14/9 och 3 ex vid Ässön 19/9. Under september månad gjordes många observationer av **blåhakar** i landskapet från många olika lokaler. Sista obsen gjordes den 26/9.

Sångare – kardinaler

En sen **gransångare** noterades den 6/11 vid västra kröken, Kvismaren. En gransångare av den sibiriska rasen är rapporterad den 9/10.

Återstår att se om den blir

godkänd. **Tallbitar** är rapporterade den 6/11 uppe från Villingsbergs skjutfält, ett ex vid Södra Tolsboda, en öster om Stora Stråsjön och en vid Berga. Samma dag sågs 5 ex vid Garphyttans nationalpark. 2 dagar senare, den 8/11 sågs en flock på 20 ex vid Södra Tolsboda och 3 ex vid Stora Stråsjön. Vid Kvismaren sågs **lappspurv** 9 av dagarna i september på olika dellokaler. Dessutom sågs den vid Rynningeviken och Blacksta, Tysslingen. **Snöspurv** har setts regelbundet ifrån 22/10 till 27/11 vid Kvismaren, Oset, Tysslingen och Rynningeviken. Enstaka obsar är gjorda även vid Dimbobaden och i Markaskogen. ◀

Rödstrupig piplärka. Foto: Torbjörn Arvidson

En glasögonorms betraktelser

Jag är en rutinerad glasögonbärare. Redan när jag var åtta år fick jag mina första. Om man bortser från den första månaden då de ständigt var utlånade till mina skolkamrater, så har jag burit glasögon sedan dess. Ja, utom när jag sover eller dyker med cyklop förstås. För er som inte är tillräckligt gamla att förstå så bra var glasögon på barn i början av 70-talet en smärre sensation. Jag tronade som ensam barn på hela skolan om att bära dylika tingestar. Jag blev snabbt lågstadiets medelpunkt och alla ville prova. Det gjorde nu inte så mycket. Glasögonen blev liksom mitt varumärke. Tvärt emot vad man kan tro så blev jag kung på skolan. I alla fall under en kort tid. På klassfotografiet från detta år finns dom att beskåda. Rejåla doningar av armémodell. Nu tänker man ändå inte så mycket på det för på fotot har samme pojke rullat in läpparna varvid tandkött och de tänder som inte saknas exponerats mycket tydligt. Det ser om man säger "inte helt naturligt ut". När jag visade det hemma var det för övrigt en av få gånger jag sett min mor gråta. Jag har inga direkta minnen av att ha lidit över att tvingas bära glasögon. Visst fick man väl sig någon verbal glasögonormssmäll i yngre år men hade väl själv mål i munnen och gav igen. Värre var det nog med det fysiska. Mina glasögon var återkommande trasiga. Otaliga armbågar, skallar, fotbollar, snöbollar och medicinbollar deformerade dom i en strid ström. Vi hade stjärnkundstatus på Holmquist optik. Många gånger gick

de att trassla ut, men många gånger var det bara att köpa nya. Det var bara för de gamle att hala upp lädret!

När man närmade sig tonåren hade fler insett fördelarna med att bära glasögon och tiden som kung var förbi. De lek- och sportrelaterade skadorna hade också minskat något. Nu började i stället dimperioden. Detta innebar att en sjukilos Focuskikare med stålkädda okular skulle anbringas mot glasögonen ett antal timmar om dagen. Detta resulterade rätt snart i ett par rejåla runda ringar som etsats in i glasen. Det var bara för far att hala upp lädret igen! Vi försökte med diverse tejper och liknande för att skydda glasen men det slutade oftast med att hela glasen var inkletrade med tejpresten. Det var på det hela taget en rätt dimmig period. Det var repigt ända tills man förstod vitsen med att använda gummi. Ja! På kikaren alltså. Att gå från en Focuskikare från USSR till en Zeiss från Tyskland gav fler fördelar än uteblivna ringar på glasögonen. Samtliga fåglar fick helt plötsligt färger som jag förut bara sett på bild. Erinrar mig förresten att jag haft en till rätt dimmig period i mitt liv. Det var de få men ljuva åren mellan arton och hustrun. Men det tror jag vi tar en annan gång.

Nu för tiden går jag runt och kastar skumma blickar mest hela tiden. Ja inte för att jag slagit mig på den brottsliga banan utan för att som min optiker uttryckte det:

– Hr Gustafson har nog fått lite åldersrelaterade synförändringar.

Jo tack! Allt som är närmare än en 50 cm är numera suddigt och fullkomligt otydbart. Inte

Ragnarsson
FASTIGHETER AB

stöder detta nummer av
Fåglar i Närke!

nog med att man har haft brytningsfel hela livet. Som grädde på moset har man nu alltså åldersrelaterade synförändringar. Självfallet försökte den girige optikern sälja på mig progressiva glasögon. Förutom att de är mycket dyrare har de också en osynlig gräns som går horisontellt över glaset. För den oinvigde kan det i korthet förklaras att den nedre delen blir läsglasögon och den övre korrigerar det vanliga synfelet. Ser man en person som går och korrigerar synen med nacken hela tiden så är det allt som oftast en proggar. Liksom den som är lite för svag för flaskan gärna får en lätt tillbakalutad gångart så går proggar och nickar som en sothöna. Jag förklarade därför bestämt och tydligt för den påstridige optikern:

– Senast jag var intresserad av något progressivt var ungefär 1978 och dylika glasögon är för gamlingar och passar inte en så pass ung människa som mig.

Hon försökte lirka och undrade försynt om jag tänkt på att det ibland är jobbigt att hålla reda på två olika glasögon. Då var det något som brast.

– Men förnicklade människa! Står ni och påstår att jag verkar senil också? Jag är en ordningsmänniska och har järnkoll!

Då la hon ner och insåg att hon mött sin överman. Resten gick som en dans. Efter någon vecka hämtade jag ut mina nya läsglasögon och vanliga glasögon. Det var också början på mitt nya skumma liv. Hur hänger nu detta ihop? Skrev han inte nyss att han köpt nya glasögon? Jo men visst! Det är bara så fördärvat svårt att hålla reda på vilket par man har på sig. För att inte tala om hur svårt det är att komma ihåg var man lagt det andra paret. Detta kan för den oinvigde vara ett väldigt litet problem men då är han helt ute och cyklar.

Följderna av glasögonproblematiken är häpnadsväckande. Jag har tex fått köpa en helt ny uppsättning av byxor då lårmuskulaturen expanderat så kraftigt av allt gående så att jag helt sonika spräckte alla de gamla. Numera tillbringar jag min mesta tid lallande omkring

letande, alternativt hämtande de andra glasögonen. Flertalet gånger har jag också bett hustrun ringa 90 000.

– Kära hustru! Jag tror min tid är utmätt. Jag kan ej längre fokusera blicken och ser inte skillnad på bofink och björktrast. Tror bestämt jag fått en hjärnblödning.

Hon har dock låtit bli, klappat mig lite på huvudet och bett mig kila efter de andra glasen med tillägget:

– Det kanske har undgått farbror att vi ha ett nytt larmnummer sedan tjugo år tillbaka?

Ni ser. Det huggs i kamratkretsen och nu också hemma. Var skall det sluta? Och hur mycket kan det gå emot en människa? Man står frågande!

Nu väntar jag bara på det slutgiltiga nederlaget. Det är förmodligen bara en tidsfråga innan jag kommer att åka iväg med bilen. Med fel glasögon på mig och de andra borttappade. Så vill ni ge ett riktigt lovvärt och vackert nyårslofte så har jag ett förslag. Ser ni en stackars man i exempelvis Kvismaren, som knallar omkring planlöst ute i Rysjön, eller står och knackar pannan mot en tall på Öby kulle. Kunde ni då tänka er att hjälpa honom hem på diskret och vänligt sätt? Enligt hustrun kan han vara lite kolerisk men detta är bara munväder och snabbt övergående. Han är i stort sett helt ofarlig. Samma hustru har lovat att fästa en adresslapp väl synlig någonstans i klädseln.

Eder tillgivne

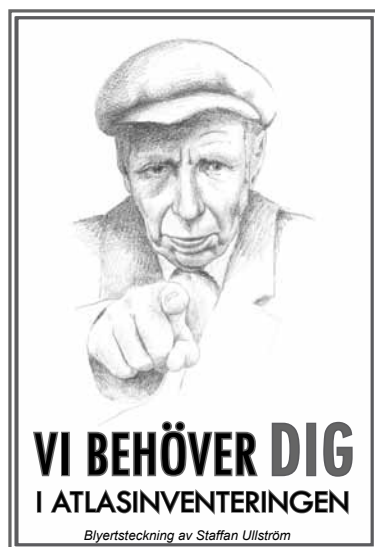
Peter Gustafson

trio tryck

Tel. 019-20 74 30 • Box 1504 • 701 15 Örebro
www.triotryck.se • triotryck@triotryck.se

har bidragit till detta nummer av
Fåglar i Närke

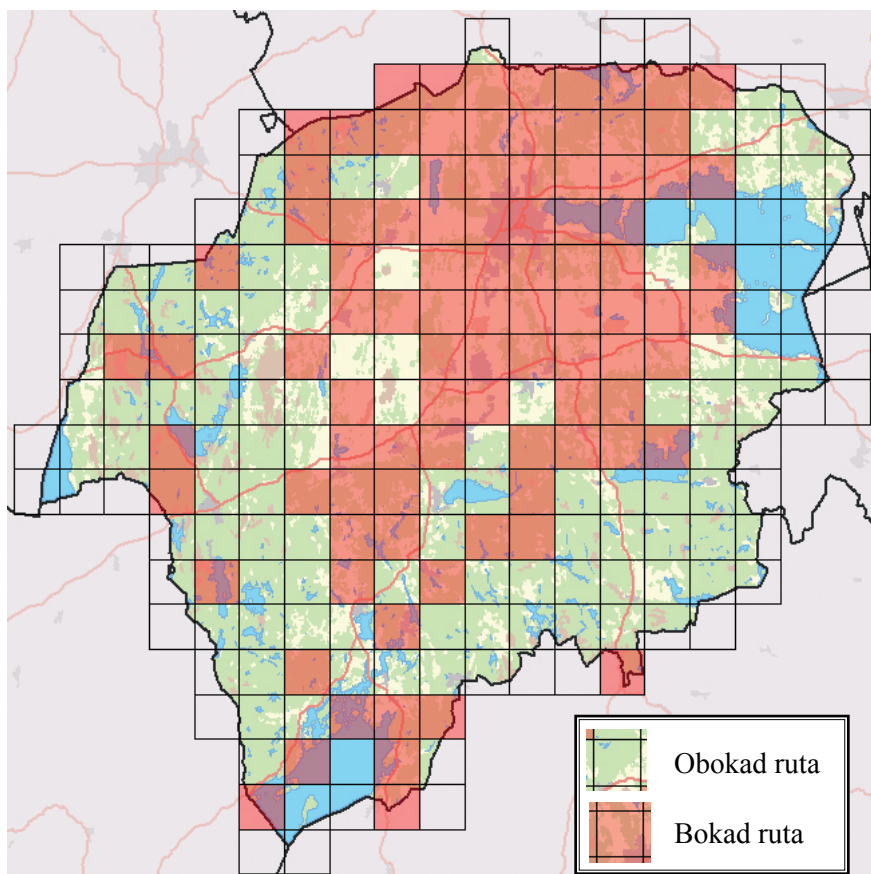
Atlasinventeringen

Arbetet går vidare och glädjande nog har flera nya inventerare anslutit sig under sommaren. Fortfarande saknas dock inventerare till många rutor och vi hoppas därför på ytterligare uppslutning av Närke-skådarna! Av kartan framgår vilka rutor som är upptagna respektive obokade. Skulle du kunna tänka dig att bli ansvarig för någon ruta nära dig? Eller ännu hellre en avlägset belägen ruta? Kilometerersättning utgår. Tveka då inte att ta kontakt med Anders Kronhamn eller Ronnie Lindqvist! Din insats behövs i Atlasinventeringen!

Anders Kronhamn: anders_kronhamn@hotmail.com
Tel: 070-551 22 12
Ronnie Lindqvist: lindqvist_ronnie@hotmail.com
Tel: 070-262 14 17.

Närkekartan med Atlasrutor

Inspirationsmöte om Atlasinventeringen

Lördag 22 januari, kl. 10-13

Anders Kronhamn, Michael Andersson och Ronnie Lindqvist

Plats: Läns huset (Länsstyrelsen) vid Stortorget, Örebro, ingång från Trädgårdsgatan.

Alla inventerare och andra som är intresserade av att delta i atlasinventeringen i Närke välkomnas till denna träff. Vi samlas för att prata om hur det går i atlasinventeringen, byta erfarenheter fundera över läget och diskutera problem och glädjeämnen.

Till mötet kommer Staffan Åkeby (ordf) och Kenneth Bengtsson (atlasansvarig) från Skånes Ornitologiska Förening och berättar om den Skånska atlasinventeringen, där fältarbetet är avslutat och Kenneth nu jobbar med att skriva

Skånes fågelatlas. Vi hoppas att det ska ge idéer och inspiration för vårt fortsatta arbete i Närke. Vi bjuder på en rejäl smörgås till fikat.

Föranmälan för dig som vill delta i mötet görs senast den 18 januari till Ronnie Lindqvist (lindqvist_ronnie@hotmail.com); 070-262 14 17 eller Michael Andersson (primus@telia.com); 073-05 23 675, per telefon, sms eller e-post. Dels för att vi ska kunna förbereda fikat och dels för att dörren till Läns huset är låst och kräver att någon öppnar den för besökare. Mötet börjar kl 10.00, så kom minst 10 minuter före. ◀

Bildcheck på köpet!
Värde 100:-

Köp till:
Olympus-väska,
extra batteri, rem
och 4 GB minne
Nu 399:-

NYHET!
2299:-
eller 261:- i 11 månader

OLYMPUS
μ-TOUGH-3000

- Vattentät ner till 3 meter
- Stötsäker från fall upp till 1,5 m
- 12 megapixlar i upplösning
- 3,6x vidvinkelzoom (28-102 mm)
- 2,7 tumms ljusstark LCD-monitor
- Dubbel bildstabilisator
- 1GB internminne • Manual i kameran

- Inspelning och uppspelning av HD-film
- 19 motivprogram • 2 års garanti
- Touch-kontroll för enkel hantering
- Videoskvens AVI Motion JPEG
- USB-laddning av batteri
- Ingår: Batteri, anslutningskablar, programvara och svensk bruksanvisning

Bildcheck på köpet!
Värde 100:-

Köp till:
Casio-väska och
4 GB SDHC-kort
Nu 399:-

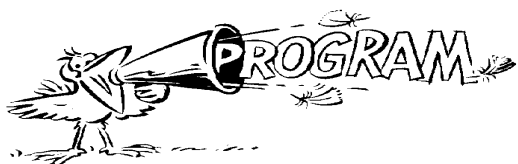
NYHET!
2999:-
eller 324:- i 11 månader

CASIO
Exilim EX-H15

- 14,1 megapixlar i upplösning
- 10x optisk zoom (24-240 mm)
- 3 tumms TFT LCD-skärm i widescreenformat
- HD-videoinspelning med 1280x720 pixlar
- AV-utgång för att enkelt se bilderna i TV
- Optisk bildstabilisering

- Bildprocessorn bearbetar komplexa bilder mycket snabbt och ger enastående bildkvalitet
- Ingår: 2 års garanti, laddare, batteri, anslutningskablar, programvara och svensk bruksanvisning

FOTO 7 SJUAN
Fotobutiken med personlig service
Engelbrektsgatan 26 Örebro
019-611 64 92

Ungdomsaktiviteter för tjejer och grabbar

Vårterminen 2011

Se vår hemsida: nofnet.se

Gamla och nya medlemmar är välkomna!

Exkursioner och resor m m

Lördag 8 januari 2011 - Artrace i Närke. Tävligen börjar kl 00.00 på valfri plats och kl 16.00 är det målgång på Gröna Grodan i Örebro där vi samlas för diskussioner, erfarenhetsutbyte, artgenomgång och kora vinnarna. Vandringspriset finns för närvarande i Hållabrottet för andra året.

Anmälan av lag bestående av minst 2 deltagare, görs till Håkan Persson, hakan.persson@nofnet.se eller tel. 070-774 56 33, Känner du att du gärna skulle vilja vara med men inte har några lagkamrater, hör av dig till Håkan, som samordnar det med de lag som anmäler sig.

Söndag 6 februari - Garphyttans Nationalpark. NOF i samarbete med Östernärkes naturvårdsförening. Samling vid P-platsen Garphyttans nationalpark kl 9.30. Ledare Helny Olsson och Bengt Jalsborn. För upplysningar ring Ronnie Lindqvist, 070-262 14 17.

Lördag 26 februari - Ugglor i Brevensskogarna. Samling vid Sandvads sportstuga kl 18.00. Stugan ligger drygt 3 km S Odensbacken på vägen mot Kilsmo. I vägskalet finns en handmålad skylt som visar vägen mot sportstugan. Efteråt blir det brasa. Exkursionen ställs in vid regn eller blåsväder. Ledare Stig Enetjärn, 019-45 61 16

Lördag 12 mars - Ugglor i Örebrotrakten. Samling vid Statoil i Västhaga kl 17.00. För upplysningar ring 070-262 14 17 Ronnie Lindqvist, som leder oss ut i natten. Exkursionen ställs in vid regn eller blåsväder.

Söndag 10 april - Yxnäset. NOFs medlemmar är som vanligt välkomna till Östernärkes Naturvårdsförenings vårexkursion. Samling vid P-platsen i Bondevrak kl 9.00. Stövlar, kaffe o grillkorv rekommenderas. För vägbeskrivning och frågor, ring exkursionsledaren: Gunnar Nilsson 019-24 66 77.

Lördag 16 april - NOFs vårexkursion till Kvismaren. Följ med och titta på alla vårfåglar. Samling vid p-platsen vid Öby kulle. Nybörjare är särskilt välkomna. För information och samakning, ring Ronnie Lindqvist 070-262 14 17

Vid resor med övernattningar tas en mindre avgift ut av deltagarna för administration och till fågelskydd. Om du vill ha hjälp med skjuts vid våra exkursioner kontakta respektive ledare. Bilresor betalas direkt till föraren med 6 kr/mil och resenär.

Inomhusmöten 2011

Torsdag 20 januari berättar Juhani Vuorinen under rubriken "Pungmes - vassens falske ridare".

Torsdag 17 februari är det årsmöte för föreningen. Efter årsmötet berättar Åke Pettersson om hur man räknar fåglar rubriken Hur många fåglar finns det i Sverige?

Torsdag 17 mars gästas föreningen av Anders Wirdheim berättar om fågelskydd.

Torsdag 14 april (OBS andra torsdagen i månaden eftersom den tredje är skärtorsdag) kommer Magnus Friberg att berätta och visa bilder från Kvismaren.

Inomhusmötena äger rum kl 19.00 i Vasakyrkan, Vasagatan, Örebro

NOF:s försäljningsmaterial

NOF-kåsa, mörkgrön, m. NOF-logga	30 kr
NOF-dekal små	3 kr/st
stora	10 kr/st
Artlista Närke	gratis

Vill du handla? Vänd dig till **Bengt Jalsborn**
Vallnäs vägen 3, 703 58 Örebro, Tel. 019-12 70 80,
070-113 47 99. E-post: b.jalsborn@glocalnet.net

Småfågelholk	60 kr/st
Uggleholk	250 kr/st

Holkbeställningar: Tage Carlsson tel. 0582-66 00 11.
Porto + frakt tillkommer

Regionala rapportkommittén (Rrk)

Rapportmottagare:

Lage Johnson, Bondvrak, 715 92 Stora Mellösa,
tel. 019-44 62 83 eller 070-309 00 00
E-post: lage.johnson@ibs.se

**Övriga medlemmar: Peter Gustafson,
Anders Kronhamn, Andreas Sandberg och
Johan Åhlén**

Osetkommittén

Kommittén för skötsel av naturreservatet Oset-Ryn-
ningeviken. NOF:s representant är:

Leif Sandgren, Tuppa Klaras väg 18, 702 29 Örebro
tel. 070-256 73 95. E-post: leif.sandgren@telia.com

Svansjön Tysslingen

NOF:s representant i stiftelsen:

Helny Olsson, Arvaby, 719 95 Vintrosa, tel 019-29
90 03 eller 070-5762981. E-post: helny@telia.com

NOF:s Ungdomsgrupp

Andreas Tranderyd, Örebro, tel. 073-717 08 52
E-post: andreas.tranderyd@hotmail.com

Albin Lundkvist, Sörbyvägen 19, 702 21 Örebro,
tel. 076-822 12 15,
E-post: jagheteralbin_90@hotmail.com

Ann-Margret Elmroth, Rusthållaregatan 14,
702 83 Örebro, tel. 019-32 01 83, 070-637 15 95,
E-post: elmroth@telia.com

NOF:s föreningslokal

För sammanträden, litteratur, utställningsmaterial,
holkar m m. Källarlokal med ingång gavel på gårds-
sidan. Adress: Hagmarksgatan 9, Örebro.

NOF:s tjejgrupp

Annika Lorin, tel: 019-24 48 46
Ami Sundén, tel: 070-944 73 00

Fågelakuten

Besvarar frågor om skadade eller tillvaratagna fåg-
lar. Tar hand om skadade fåglar för rehabilitering.
E-post: fagelakuten@telia.com. Se även vår hem-
sida: www.nofnet.se

Fågeldoktor'n

Staffan Ullström, Gällersta 244, 705 94 Örebro,
tel. 019-23 92 37

Övriga

Leif Sandgren, Örebro, tel. 070-256 73 95

Tage Carlsson, Vretstorp, tel. 0582-66 00 11

Leif Bertilsson, Fjugesta, tel. 0585-311 46

Ulla Wallin, Frövi, tel. 0581-331 79

Statens vilt

Den som påträffar ett dött djur av nedanstående
arter skall anmäla detta till polisen för vidarebe-
fordran till något av landets större naturhistoriska
museer.

Artlista för fåglar:

Fiskgjuse	Svarttärna
Bivråk	Storkar
Örnar	Rördrom
Glador	Lunnefågel
Kärrhökar	Salskrake
Falkar	Svarthalsad dopping
Tornuggla	Skärfläcka
Hökuggla	Gråspett
Berguv	Vitryggig hackspett
Fjälluggla	Mellanspett
Lappuggla	Kungsfiskare
Slaguggla	Härfågel
Fjällgås	Blåkråka
Skräntärna	Sommargylling

Skjutfältsbesök?

Planerar du utflykt till Kilsbergen och skjutfälten
kan du kolla på webbplats www.skjutfalten.se vilka
dagar dessa är avlysta.

Ringmärkta fåglar

Ringar från döda eller avlästa data från levande
fåglar sänds till:

Naturhistoriska riksmuseet, Ringmärknings-
centralen, Box 50 007, 104 05 Stockholm
tel. 08-5195 40 80. Fax 08-5195 42 44.

Uppge plats, omständigheter som dödsorsak, tid
m m för fyndet.

Rapportera via webb:

<http://www2.nrm.se/rc/rc-formular.html.se>

Innehållsförteckning

Vise ordföranden har ordet	Hans Waern	1
Till minne av Börje Karlsson	Claes-Håkan Gustafson	2
Kallelse till årsmöte 2011	Styrelsen	3
NOF behöver dig!	Styrelsen	4
Boglundsängen 31 augusti	Olle Liljedahl	4
Veteranrally – årets Falsterboresa	Ulf Jorner	5
Höstresan till Öland 7 - 10 oktober 2010	Ann-Margret Elmroth och Ronnie Lindqvist	9
Utlängan, en pärla i ur och skur, 21 – 24 oktober 2010	Hasse Börjeson	14
Exkursion till Yxnäset/Segersjö 24 oktober 2010	Gunnar Nilsson	19
Torbjörn Arvidson och 2009 års bilder	Ann-Margret Elmroth	20
I svenska lomvatten	Jan-Olov Ragnarsson	23
Afrikanska bilder	Rolf Hagström	23
HJÄLP-ROP	från redaktionen	29
Åtel i Rånnesta		29
OBSat i Närkemarker perioden september - november 2010	Hans Waern	30
En glasögonorms betraktelser	Peter Gustafson	32
Atlasinventeringen		35
Inspirationsmöte om Atlasinventeringen lördag 22 januari, kl. 10-13	Anders Kronhamn, Michael Andersson och Ronnie Lindqvist	36
Program		37